

Z Ö L D

H E G Y V I D É K

TISZTELT HEGYVIDÉKI POLGÁROK!

Most kerül először kiadásra a Kerületi Környezetvédelmi Kalauz, amelyben igyekeztünk összefoglalni mind-azt, ami valódi tartalommal tölti meg a **Zöld Hegyvidék** jelszót és programot.

Kiadványunk, amely honlapunkról is letölthető, egyrészt áttekintése és felsorolása azoknak a létező programoknak, illetve még megvalósításra váró terveknek, amelyek a Hegyvidék környezetvédelmét, az itt élők környezettudatos gondolkodását szolgálják, másrészt pedig számtalan hasznos, gyakorlati információt is tartalmazó tájékoztató. A Kalauzt olvasva kerületünk polgárai tájékozódhatnak mindazokról a már működő szolgáltatásokról, amelyek igénybevételével hozzájárulhatnak a Hegyvidék környezetvédelméhez.

A feladat és a felelősség ugyanis közös. Az önkormányzat dolga, hogy programokat dolgozzon ki és azokat meg is valósítsa, a kerület polgárainak lehetővé téve a környezettudatos cselekvést. Az itt élőknek viszont saját érdekükben élni is kell ezekkel a lehetőségekkel, mert csak így tudjuk megőrizni, illetve javítani otthonunk, környezetünk minőségét.

A környezettudatos életmód első látásra többletmunkát jelent. Egyszerűbbnek látszik kukába ömleszteni a szemetünket, ahelyett hogy szétválogatva elvinnénk a szelektív szemetgyűjtő pontokra, otthagyni a járdán kutyánk ürülékét, ahelyett hogy eltakarítanánk. Egyszerűbbnek tűnik komposztálás helyett, környékünket füstbe borítva, eltüzelni a kerti zöldhulladékot, vagy az elhasznált akkumulátort behajítani a bokrok közé. De ez csak a látszat, ami most egyszerűbbnek tűnik, annak előbb-utóbb meg fogjuk fizetni az árát.

A környezettudatos életmód elfogadásának és elfogadtatásának kulcsa – meggyőződésem szerint – épp annak a megérthetővé tétele, hogy bár mindennapi cselekedeteink és azok összegződő hatásai időben távol eshetnek egymástól, a köztük lévő kapcsolat és ezzel egyéni felelősségünk tagadhatatlan.

Reményeim szerint ez a kiadvány – amely első része az önkormányzat tematikus kiadványsorozatának – mindennapi praktikus információkon túl, e felelősségünk felismeréséhez is némiképp hozzásegít mindannyiunkat.

Kívánom Önöknek, forgassák eredménnyel lapjait.

A handwritten signature in blue ink that reads "Pokorni Zoltán". The signature is written in a cursive, flowing style.

Pokorni Zoltán

polgármester

HEGYVIDÉK A ZÖLD KERÜLET

A XII. kerület zöldvezeti jellege benne él az emberek tudatában még akkor is, ha nem a kertvárosi részeken laknak. Az itt lakóknak a kerület szerencsés földrajzi elhelyezkedése, domborzati adottságai folytán nem kell messzire utazniuk, ha jó levegőre és a természet közelségére vágyanak. A Hegyvidék jelentős részét, mintegy ezer hektárt borít erdő vagy gyepes hegyoldal, melyet a főváros „tüdejének” is hívnak.

Kerületünkben található Budapest teljes zöldterületének majdnem egyharmada, köztük a város közismerten legnépszerűbb kirándulóhelyei: **Normafa, Széchenyi-hegy, János-hegy, Harang-völgy, Disznófó, Tündér-hegy, Tündér-szikla**, hogy a legismertebbeket említsük. A kedvelt helyekhez mintegy 25 kilométernyi sétaúthálózat, pihenők, könnyen megközelíthető tisztások, rétek (**Anna-rét, Tücsök-rét, Csacsi-rét**), erdei tornapályák, játszóterek tartoznak. Az országos jelentőségű természeti értékeket magába foglaló területek a – több mint tízezer hektáros – **Budai Tájvédelmi Körzet** részei, fenntartásukat nagyrészt a Pilisi Parkerdő Zrt. Budapesti Erdészete látja el.

Kedvelt családi programok célpontja az önkormányzat által pár éve felújított János-hegyi **Erzsébet kilátó**. A közkedvelt kirándulóhelyekhez szinte elválaszthatatlanul hozzátartoznak a főváros immár történelmi múltú egyedi közlekedési eszközei: a **Libegő**, a **Széchenyi-hegyi Gyermekvasút** vagy a **Fogaskerekű**.

Az országos természetvédelmi területeken kívül számos fővárosi jelentőségű védett zóna található a Hegyvidéken, mint például a botanikai szempontból is kiemelkedő **Ördögórom** (a hozzá tartozó **Ördögóromi kőfejtővel**, a **Farkasvölgyi karsztbokorerdővel** és az **Edvi III. és úti mészkedvelő tölgessel**). A közel tíz hektáros terület több mint 600 növényfaj és számos védett állat – többek között a hazánkban felfedezett magyar boglárka lepke, fekete harkály, kék galamb, fenyves cinege vagy a pannon gyík – lakóhelye.

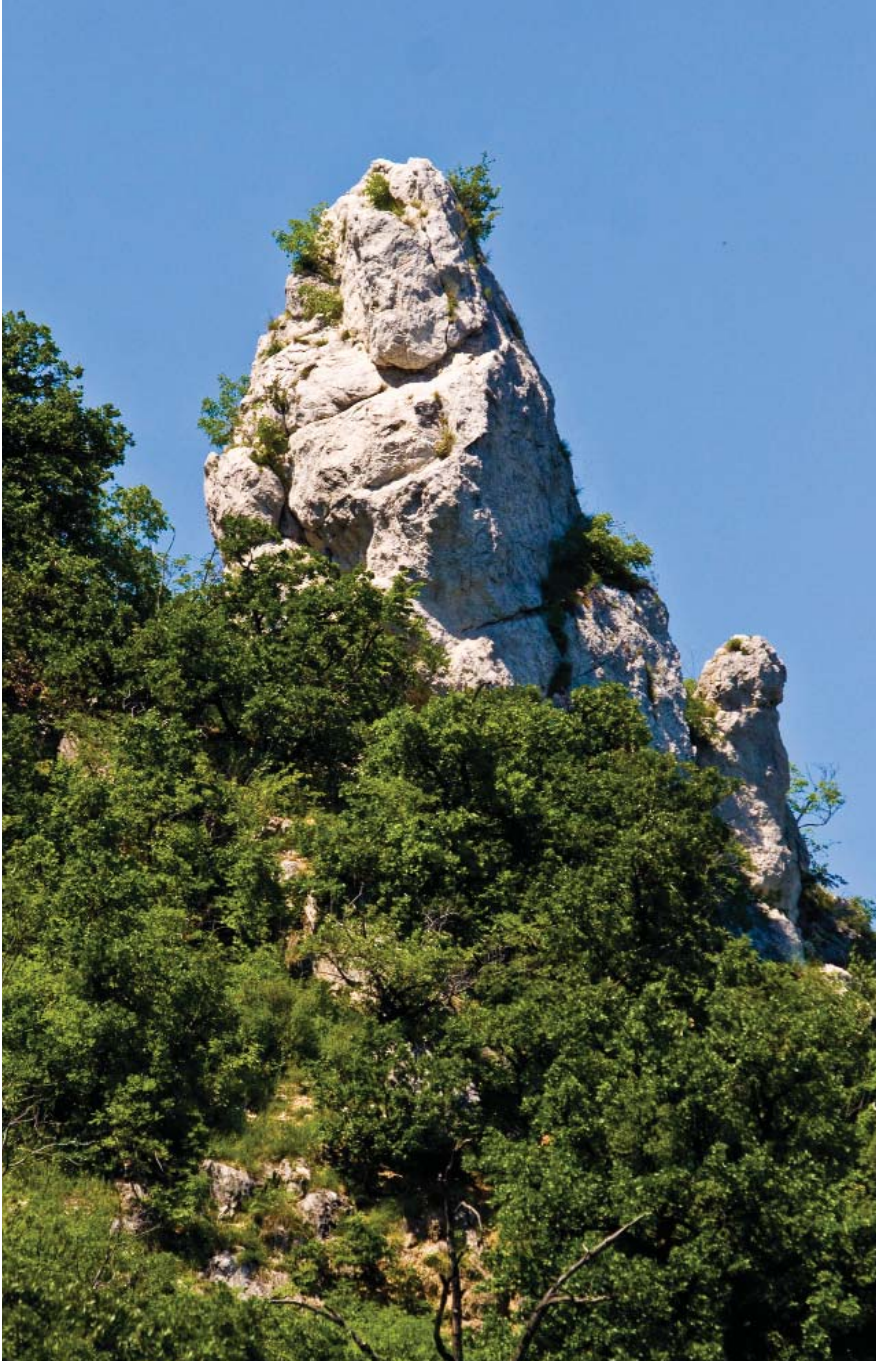

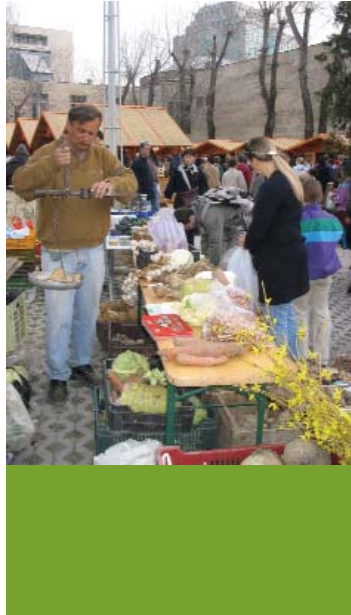
A fővárosi védelem alatt álló **Kis-Svábhegyen** például, több védett növényen kívül, él egy már 30–40 éve kihaltak hitt mérsékeltövi orchideafaj. A Farkasréti temető mellett, az alig kéthektáros **Denevérutcai gyepfolt**on pedig minden tavasszal sárga kökös csin nyílik.

További kincs a kultúrtörténeti és botanikai értékei miatt országos védelem alatt álló **Jókai-kert**, a Költő u. 21 szám alatt. Rengeteg madár fészkel benne, nem véletlen, hogy itt kapott helyet a Magyar Madártani Egyesület budapesti központja.

A Hegyvidéken található összefüggő erdőterületek magas aránya városökológiai szempontból is kiemelt jelentőségű. Nagy előny a Budai Tájvédelmi Körzet közelsége, ugyanakkor számos feladatot is jelent ez az adottság. A parkerdőkben a látogatottság eléri az évi 5 millió főt. Az idelátogató helyi, fővárosi lakosság és az idegenforgalom miatt több terület „pótlólagos” környezetterhelést kap, ezért fokozottabb fenntartást igényel.

Nem kis feladatot jelent a természeti erőforrásaikkal és környezeti értékeinkkel való gazdálkodás. Ahhoz, hogy sokáig élvezhessük a Hegyvidék egyedülálló természeti szépségeit, mindannyiunk közös feladata a terület erdeinek megóvása, a meglévő parkterületek értékes zöldfelületeinek megtartása.

A kerület „zöld” jellegéhez hozzájárul, hogy 2005 óta a Hegyvidéki Művelődési Központ udvarán működik az ország legnagyobb szervezett ököpiaca. A **Csörsz utcai Ököpiacot** nemcsak a kerületből, hanem Buda más részeiből, sőt Pestről is látogatják az egészséges táplálkozás hívei. Itt mintegy ezer négyzetméteren 40–60 árus, köztük számos östermelő, az ország legkülönbözőbb pontjáról kínálja portékáit szombatonként 25 pavilonban és tíz zárt üzletben.

Zöldség-gyümölcstől a tejtermékeken át a pékáruig nagy a választék, de húsféleségek, mézek, lekvárok, ivólevelek, magvak, zöldségkrémek szintén szerepelnek az árusított termékek között. Az élelmiszereken kívül kaphatók itt gyógytermékek, bioillatszerek, kézműves portékák, könyvek, kiadványok is. A széles kínálatnak csak a pénztárcánk szab határt, de a magasabb ár az ökológiai gazdálkodás magasabb költségeiből adódik.

A termelőknek szigorú törvényi előírásoknak kell megfelelniük: a termékek vegyszermentesek, nem lehetnek gén- és sugárkezelték, olyan gazdálkodásból származnak, melyek nem terhelik a környezetet. A piac vásárlói közül sokan vallják, hogy a biotermékek fogyasztása jórészt tudatosság és szemlélet kérdése. A nagy látogatottságra való tekintettel az önkormányzat tervezi a piac további bővítését.

Cím: Csörsz u. 18.

A piac nyitva tart minden szombaton **6.30 és 12.00 óra között.**

Az Ököpiac fenntartója a Magyar Biokultúra Szövetség, **telefonszáma: 06 1 214 7005.**

További információk a biogazdálkodásról olvashatók a szövetség honlapján (www.biokultura.org).

A TISZTÁBB HEGYVIDÉKÉRT

HULLADÉKGAZDÁLKODÁS HULLADÉKKEZELÉS

Az utóbbi évtizedekben drasztikusan megnőtt a keletkező hulladékok mennyisége és sokfélesége, mely korunk egyik legfontosabb környezeti problémájává vált. **A statisztikák szerint a fejlett országokban élő emberek átlagosan 1 kg szemetet dobnak el naponta.**

Bár legideálisabb az általunk termelt hulladék mennyiségének csökkentése lenne, a lakossági hulladékok körülbelül fele már szelektíven gyűjthető és újrahasznosítható.

Az újrafeldolgozás és a veszélyes összetevők elkülönített kezelése csökkenti a környezetterhelést. Például az újrafeldolgozott papír minden tonnája 15 fát és 21000 liter vizet kímél meg, kőolajat és energiát takarít meg. Egy kis odafigyeléssel és akarattal mi, a Hegyvidéken élők is hozzájárulhatunk ahhoz, hogy kevesebb szemét kerüljön a szemétkerakókba.

CSOMAGOLÁSI HULLADÉKOK GYŰJTÉSE

A csomagolási hulladékok közterületi gyűjtése kerületünkben is a **szelektív hulladékgyűjtő szigeteken** keresztül történik.

A lakossági hulladékgyűjtő udvarokban, valamint a szelektív hulladékgyűjtő szigeteken gyűjtött anyagok 100 százalékosan hasznosulnak. (95% anyagában, 5% termikusan – az égetés a Fővárosi Hulladékhasznosító Műben történik)

A hulladékgyűjtő szigetek telepítését, üritését és tisztán tartását városszerte a Fővárosi Közterület-fenntartó Zrt. végzi, a helyszínekre a települési önkormányzat tehet javaslatot. Az ürités napi gyakorisággal történik. A lakosság döntő többsége rendeltetésszerűen használja a színes tartályokat, sajnos vannak azonban, akik ömlesztve kommunális, vagy nem odavaló hulladékot helyeznek el az edényekben, illetve azok körül.

Tudja-e, hogy a csomagolási hulladékok hány év alatt bomlanak le, ha eldobja őket?

Fém italosdobozok

100 év

Eldobható pelenkák

450 év

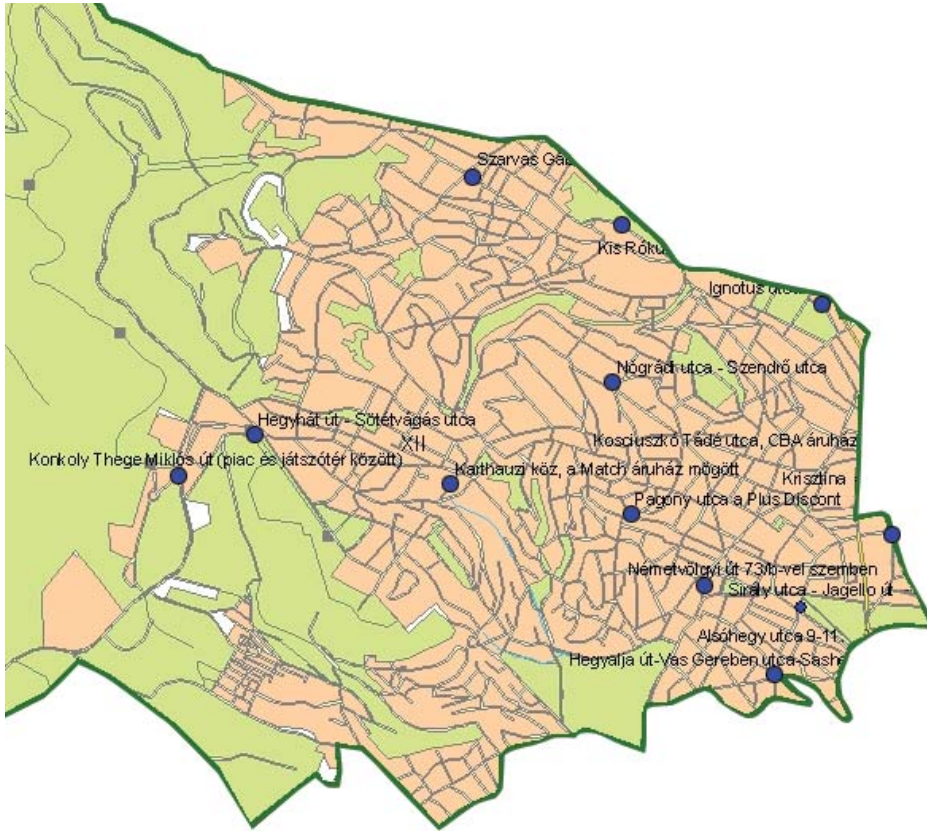
Műanyag palackok, flakonok

1000 év

Üveghulladék

5000 év

KERÜLETI SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTŐ SZIGETEK:

A Hegyvidéken jelenleg tizenhárom sziget üzemel, 2008 végére a tervek szerint újabb tizenkettőt létesítenek.

Nógrádi u. – Szendrő u. sarkán (Lóitató tér), a járda mögötti zöldsávban

Karthauzi köz – Match áruház mögött, az út mellett

Hegyhát u. és Eötvös út találkozásánál, a parkolóban

Fodor u. és Pagony u. találkozásánál, az S Market üzlet parkolója mellett

Hegyalja út – Vas Gereben u. – Sashegyi út csomópontban

Kútvolgyi út 6–10 számmal szemben, az út mellett, illetve a járda szélén

Szarvas Gábor út – Zalai út sarkán az élelmiszerbolt mellett

Sirály utcai parkolóban

Győri út végénél, a vasúti pálya kerítése mellett

Budakeszi út 48. sz. előtti parkoló öböl szélén

Németszőlgyi út 73/b-vel szemközi üres, betonozatlan területen (parkoló)

Ignotus u. 35-tel szemközi területen, a park szélén

Konkoly-Thege M. úton, a szabadidőközpont bejáratánál, a parkolóban

A LÉNYEG A SZELEKTÁLÁS – MINDENT A MAGA HELYÉRE!

A szelektív hulladékgyűjtő szigeteken külön tartályokat telepítenek a **műanyag** és az **alumínium dobozok**, a **papír** valamint a **színes és fehér üveghulladék** számára. **Minden hulladékot a megfelelő tartályba dobjunk!**

PAPÍRGYŰJTŐ

Bedobhatók: újságok, könyvek, hullámpapír, csomagolópapír, kartondoboz, kiöblített italos (tetrapak) kartondobozok.

Jó tanács: Hajtsuk össze a dobozokat, így kevesebb helyet foglalnak.

Ne dobjuk bele: az élelmiszer-maradványokat és egyéb szennyeződések tartalmazó (pl. olaj, zsír, oldószer) papírokat, használt papírsebkenőt, szalvétákat.

Az újrahasznosított papírból kartondobozok, papír törülközők, WC papírok, zacskók, szatyrok, füzetek, írólapok és számos egyéb papírtárgy készül. A tetrapak dobozoknak csak 75%-a papír, melyet pépesítéssel választanak el a többi (műanyag és alumínium) alkotórésztől.

MŰANYAGGYŰJTŐ

Bedobhatók: ásványvizes PET palack, kiöblített háztartási flakonok és azok lecsavart kupakjai (sampónos, habfürdős, stb.), háztartásban előforduló tiszta fólia (szatyrok, tasakok, csomagoló fóliák).

Jó tanács: A tejes, joghurtos poharakat öblítsük ki bedobás előtt! Lehetőség szerint nyomjuk össze a flakonokat.

TAPOSSA LAPOSRA!

Sokak számára ismerős lehet a régi szlogen, azonban csak kevesen követik a jól bevált módszert. Pedig egy jól irányított taposással jelentősen növelhetjük a szelektív gyűjtőtartályok vagy éppen az utcai kukák befogadó-képességét.

Ne dobjuk bele: zsíros, olajos, háztartási vegyi anyaggal szennyezett (nem kimosott) flakont, margarin dobozt, élelmiszer-maradványt tartalmazó műanyagot, hungarocellt, CD-lemezt, magnó- és videokazettát, egyéb műanyagnak ítélt hulladékot (pl. nylonharisnya), mert újrahasznosításuk jelenleg nem megoldott.

MIÉRT GYŰJTÜNK AZ ÜDÍTŐS PET PALACKOT?

A műanyag, így a PET palackok előállításához is alapvetően kőolajra van szükség, azonban az újrahasznosítással jelentősen csökkenthető a fosszilis alapanyag felhasználása. A begyűjtést követően gondos kezek színenként és anyagfajtánként újabb szelektálást hajtanak végre, majd nagyteljesítményű gépekkel ledarálják a kiváló minőségű műanyagokat. Ezt követően kerül az úgynevezett extruderbe az előzőleg mosással megtisztított darálék, amiben magas hőfokon felolvasztják és gyakorlatilag újrastrukturálják az anyagot. Az így kapott regnanulátumból szinte bármilyen műanyag tárgy, akár újabb műanyagpalack is elkészíthető.

FEHÉR ÜVEG GYŰJTŐ:

Bedobhatók: tiszta, kiöblített italos és egyéb, a háztartásban már feleslegessé vált színezetlen üvegek – befőttes, parfümös, stb.

Jó tanács: Az üveget mossuk ki és távolítsuk el a fémkupakot!

Ne dobjuk bele: színes üveget (pl. zöld, barna üveget), tükröt, ablaküveget, villanykörtét, szemüveget, nagytűt, drótszövetes üveget, kerámiát, porcelánt, neoncsövet.

SZÍNES ÜVEG GYŰJTŐ:

Bedobhatók: színes (zöld, barna, sárga) italos, parfümös, konzerves üveg.

Ne dobjuk bele: színezetlen, azaz fehér üveget, drótszövetes üveget, katedrálüveget, kerámiát, porcelánt.

FÉMDOBOZ GYŰJTŐ:

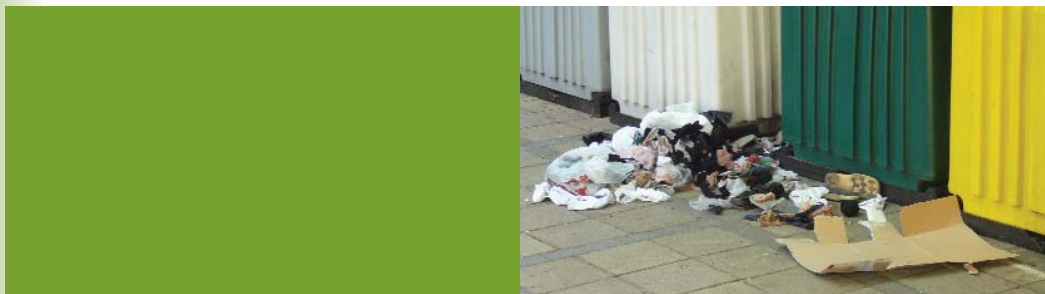
Bedobhatók: a fém csomagolódobozok (üdítős, sörös, konzerves, stb.) és a háztartási kis fémhulladékok (pl. evőeszközök).

Jó tanács: Kutya és macskaeledeles dobozokat csak elmosva dobjuk be! Ha lehet „**tapossuk laposra**” a dobozokat!

Ne dobjuk bele: nem csomagolási fémhulladékot, barkácsolásból megmaradt hulladék fémdarabot, mert újrahasznosításuk jelenleg nem megoldott!

Az FKF Zrt. tevékenységéről további hasznos információk olvashatók a cég honlapján: www.fkf.hu.

E-mail: fkfzrt@fkf.hu • Telefon: 06 80 204 386

MIÉRT TELNEK MEG TÚL GYORSAN A SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTŐ SZIGETEK A KERÜLETBEN?

A hulladékgyűjtő szigeteket úgy tervezték, hogy körülbelül háromszáz méteres körzetből fogadják a lakossági hulladékot, ami a Hegyvidéken legalább harminc helyszínt jelentene. Sajnos a meglévő szelektív szigetek rendre megtelnek, hiszen a kapacitásuknál jóval nagyobb körzetet kell kiszolgálniuk. A hegyvidéki önkormányzat szeretné felgyorsítani a telepítés ütemét a kerületben.

2008-ban 12 újabb helyszínt választott ki a kerület, ahova rövidesen kihelyezésre kerülnek az új hulladékgyűjtő szigetek. Az FKF Zrt-vel a közös helyszíni bejárás már megtörtént.

A helyszín kijelölésekkor a legfontosabb szempontok között szerepel, hogy a szigetek ne zavarják a környéken élőket nyugalomát.

KERÜLETI SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTŐ UDVAR

A kerületben élőknek lehetőségük van a papír- és a műanyag hulladékot, fémdobozokat az önkormányzat által üzemeltetett Böszörményi úti hulladékgyűjtő udvarba vinni, ahol a kerület egy bálázó és préselő gépet üzemeltet, mely a szétválogatott műanyagpalackokat, fém- és papírhulladékot, a könnyebb tárolást és szállítást elősegítendő, 80–100 kilós kockákká préseli, illetve kötegetli.

A kerületi hulladékgyűjtő udvar címe:

XII. kerület, Böszörményi út 20–22.

Telefon: 06 1 488 7356

Nyitva tartás: 24 órában

ELSZÁLLÍTJÁK A PAPÍRT

Ha nem tudjuk a nagyobb mennyiségű papírkötegeket a hulladékgyűjtő szigetre vagy a gyűjtőudvarba szállítani, van más megoldás is.

A társasházak használaton kívüli közös helyiségeiben összegyűjtött nagyobb mennyiségű papírért az újrahasznosítást végző kft. időpont-egyeztetés után autót küld. Ötszáz kiló felett térítésmentesen szállítják el a papírt, nagyobb mennyiség esetén még fizetnek is érte. Néhány köbméternyi tárolótér a legtöbb házban rendelkezésre áll, ahol esetleg évente összegyűlik annyi, amennyiért már érdemes autót hívni.

A begyűjtő **Feparec Kft.** telefonszáma: **06 1 433 0253** • www.feparec.hu

A hegyvidéki önkormányzat vizsgálja annak lehetőségét, hogy szelektív hulladékgyűjtő autó segítségével megszervezze a kerületben a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtést is.

VESZÉLYES HULLADÉKOK GYŰJTÉSE

A főváros kezelésében lévő hulladékgyűjtő udvarokba le lehet adni a háztartásokban előforduló veszélyes hulladékok néhány fajtáját: **akkumulátort, használt olajat, sütőzsiradékot, elektronikai hulladékot, fénycsöveket, izzólámpákat.**

Kerületünkhöz legközelebb az alábbi fővárosi fenntartásban lévő hulladékgyűjtő udvarok találhatóak:

XI. kerület, **Bánk bán u. 8–10.** • **Telefon: 06 1 464 5907**

III. kerület, **Testvérhegyi út 10/a** • **Telefon: 06 1 439 2351**

KERÜLETI VESZÉLYES HULLADÉKGYŰJTÉSI AKCIÓ

A hegyvidéki önkormányzat évente két alkalommal – tavasszal és ősszel – papír, elektronikai hulladék és akkumulátor gyűjtést szervez a kerületben több helyszínen. 2008-ban minden leadott akkumulátorért 1 db bónt lehetett kapni, mely az önkormányzat által szervezett kedvezményes virágvásáron 10 db palántára volt beváltható. Az alkalmi gyűjtés időpontjáról a Hegyvidék újságban vagy a kerület honlapján (www.hegyvidek.eu) lehet tájékozódni, illetve érdeklődni lehet az önkormányzat Főépítési és Környezetvédelmi Irodáján, a 06 1 224 5961-es telefonszámon. E-mail: zoldhegyvidek@bp12ker.hu

HASZNÁLT AKKUMULÁTOROK

Tudja-e?

Az elhasznált akkumulátorok maró hatású savas elektrolit közeget és fémölmot tartalmaznak, házuk nem lebomló műanyagból készül. Megfelelő hazai hasznosítás hiányában a hulladékkezelő társaságok a környező országok ólomkohóiba szállítják az akkumulátorokat.

A XII. kerületben jelenleg egy begyűjtőhelyről, a Biller Autóvillamossági Kft. Zugligeti út 100 sz. alatti telephelyéről szállítja el a használt, üzemképtelen akkumulátorokat a Hungakku Kht. (www.hungakku.hu).

Biller Autóvillamossági Kft. • Cím: Zugligeti út 100. • Telefon: 06 1 274 4063

SZÁRAZELEM EK

Tudja-e?

A szárazelemek nehézfémeket tartalmaznak, melyek döntő többsége – ha a talajba és ezen keresztül a vízbázisba kerül – idegrendszerre károsító hatást fejthet ki.

A szárazelemeket a természet és közvetlen lakókörnyezetünk védelmében más hulladéktól elkülönítve kell gyűjteni. Tilos a használt elemeket és akkumulátorokat a háztartási szemétygyűjtőbe (kukába) dobni!

A RE'LEM Kht. az KFK Zrt. megbízásából szárazelem-begyűjtő tartályokat helyez ki.

Re'lem Kht. • Telefon: 06 1 801 2910 • Fax: 06 1 801 2911 • www.relem.hu

Szárazelem begyűjtő tartályok a területben az alábbi címeken találhatóak:

Fotomarket Kft.	Magyar Jakobinusok tere 4/b
Alkotás Center Irodaház	Alkotás u. 39.
Budai Rajziskola	Alkotás u. 45.
Alkotás Point Kft.	Alkotás u. 50
MOM PARK	Alkotás u. 53.
Match supermarket	Alkotás u. 53.
Iskola	Alkotás u. 53.
Nike Magyarországi Fióktelepe, A ép II. em	Alkotás u. 53.
VP Regionális Oktatási Központ	Béla király út 42/a.
Spar 120	Böszörményi út 38/b
Thomas Mann Gimnázium	Cinege u 8/c
Pannónia Sacra Katolikus Általános Iskola	Csaba u. 16.
Diana utcai Általános Iskola és Gimnázium	Diana u. 35–37.
Jókai Mór Általános Iskola és Német Nemzetiségi Iskola	Diana u. 4.
Match supermarket	Eötvös u. 4.
Bűnügyi Igazgatóság	Hajnóczy u. 7–9.
Általános Iskola, Speciális Szakiskola, Diákotthon	Hegyhát út 19.
Osztórák–Magyar Európa Iskola	Istenhegyi út 32.
AVIVA Életbiztosító Zrt., A 68	Kékgolyó u. 6.
Táncsics Mihály Gimnázium	Kiss János alt. u. 15.
Kiss J. Általános és Középiskola	Kiss János alt. u. 31.
Gyakorló Általános Iskola	Kiss János alt. u. 42–44.
Budapest 114 posta	Krisztina krt. 6–8
Match Szupermarket	Krisztina krt. 7.
Tamási Áron Általános Iskola és Kéttannyelvű Nemzetiségi Gimnázium	Mártonhegyi út 34.

Jó tudni!

2009 júliusától minden kereskedő (szerviz, autósbolt, benzinkút, barkácsáruház, hipermarket, stb.) köteles lesz ingyenesen visszavenni a használt elemeket, telepeket és autóakkumulátorokat.

Kossuth Lajos Közgazdasági Szakközépiskola	Márvány u. 32.
Márvány Csemege	Márvány u.
Arany János Általános Iskola és Gimnázium	Meredek u. 1.
WM Rendszerház Kft.	Nárcisz u. 56.
Németvölgyi u. Általános Iskola	Németvölgyi út 40.
Iskola	Németvölgyi út 46.
Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt.	Pethényi köz 10.
Iskola	Rácz Aladár u.
SGS Hungária Kft.	Sirály u. 4.
Greenhouse Alapítványi Óvoda	Szarvas Gábor u 27.
BKV Rt. (Vill. Üzemig. hegyivasút és Kötélpálya üzemek)	Szilágyi Erzsébet fasor 14–16.
Társasház Tamási Áron u.	Tamási Áron u. 54.
Beiersdorf Irodaház	Tartsay V. u. 3.
Budai Központi Kézbesítő Posta	Városmajor u. 35–37.
Marketnet Kft.	Városmajor u. 50/b
Semmelweis Egyetem Ér és Szívsebészet	Városmajor u. 68.
Állami Gimnázium	Városmajor u. 7.
Városmajori Gimnázium, Módszertani Információs	
Felnőttképzési Továbbképző és Vizsgaközpont	Városmajor u. 71.
Iskola	Városmajor u.59/a
Iskola	Virányos út 48.
Iskola	Zugligeti út 113.
Fővárosi Önkormányzat Zugligeti Középiskolai Leánykollégiuma	Zugligeti út 73.
A-Z Nemzetközi Óvoda	Zsolna u. 2.
Hegyvidéki Önkormányzat	Böszörményi út 23–25.

HASZNÁLT SÜTŐOLAJ

Tudja-e?

Sütőolaj és zsiradék esetében az üledék alkotja a veszélyes hulladékot. Lefolyóba vagy WC-be öntve károsítja a vízi élőlényeket és az élőhelyet.

A fáradt olajat elsősorban a biodízel iparág hasznosítja, kisebb mértékben pedig festék, illetve aszfaltgyártáshoz, ipari olajak előállításához használják. Gyűjtését a fővárosi fenntartású hulladékgyűjtő udvarokon kívül, a törökbálinti Biofilter Környezetvédelmi Zrt. vállalja, mely akár az elszállításról is gondoskodik.

Telefon: 06 40 442 999 • www.biofilter.hu

ELEKTROMOS ÉS ELEKTRONIKAI HULLADÉK (E-HULLADÉK)

Tudja-e?

Jelentős ólomtartalma miatt különösen veszélyes a régi típusú televíziókészülékek és számítógép katódsugárcsőve, míg az LCD monitorok megsemmisítése és újrafeldolgozása magas higanytartalmuk miatt kíván különös figyelmet. Szakszerűtlen szétszerelés során a hűtőszekrényből a levegőbe kerülő freon akár harminc éven át bontja aktívan az ózonréteget.

A szemétkosarakban található nehézfémek 70%-a e-hulladékokból származik, a szennyezés 40%-át az ólom teszi ki.

Új termék vásárlása esetén kötelező visszavenni az üzletnek a feleslegessé vált vagy nem működő háztartási nagy és kisgépeket, attól függetlenül, hogy magát a terméket forgalmazták-e. Az e-hulladék begyűjtést koordináló vállalkozások közül az ELECTRO-COORD Magyarország Kht. által elszállított berendezések tizenöt magyarországi feldolgozóhoz kerülnek. A magas veszélyesanyag tartalmú, különleges bontási eljárást igénylő termékek – freon tartalmú hűtőgépek, katódos televíziók és monitorok – bontása egyedi technológiával történik.

Elektro-Coord Kht. • www.elektro-coord.hu

Elektronikai hulladékot ne dobjunk ki az erdőben, de lomtalanítás alkalmával se tegyük az utcára!

A XII. kerület közelében található E-Hulladék átvevő Zöld Pontok

Auchan Savoya Park	1117 Budapest, Hunyadi János u. 19.
Selector Kft.	1118 Budapest, Villányi út 8385. H. ép. III.
Auchan Budaörs	2040 Budaörs, Sport u. 2-4.
Baumax Áruház	2040 Budaörs, Sport u. 3.
Electroworld	2040 Budaörs, Malomkő u. 5
IKEA Bevásárlóközpont	2040 Budaörs, Sport u. 2-4.
Praktiker Áruház	2040 Budaörs, Malomkő u. 3.
Euronics	1021 Budapest, Húvösvölgyi út 138.

HASZNOSÍTSUK ÚJRA A FÉNYCSÖVEKET!

Nem a kukába valók a fénycsövek, energiatakarékos lámpák, és az úgynevezett „gázkisüléses elven működő” fényforrások, amit a csomagoláson látható kis „áthúzott szemetesekuka” jelez. Jelenleg a lámpák anyagának 83%-a hasznosítható, míg a bennük lévő veszélyes anyagok megsemmisítésre kerülnek.

Jó tudni!

- A vásárolt mennyiségnek megfelelő darabszámban a fényforrásokat a kereskedők átveszik.
- A fényforrások az újrahasznosítási hálózatban résztvevő hulladék begyűjtő helyeken leadhatók.

További információ: Electro-Coord Magyarország Kht. • Telefon: 06 30 222 2229 • www.elektro-coord.hu

Kerületi gyűjtőhelyek:

MATCH 53-es bolt 8 zóna	CONSUMER	1121 Budapest, Eötvös u.
Fénymánia Kft.	CONSUMER	1122 Budapest, Csaba u.
MATCH 51-es bolt 8 zóna	CONSUMER	1122 Budapest, Krisztina krt.
Pro Light Kft.	CONSUMER	1122 Budapest, Városmajor u.
MATCH 8-as bolt 13 zóna	CONSUMER	1123 Budapest, Alkotás u.
SGS Hungária Kft.	CONSUMER	1124 Budapest, Sirály u.

MI LEGYEN A HASZNÁLT AUTÓGUMIVAL?

Tudja-e?

Gumihulladék esetén erősen környezetszennyezőek a gumigyártáshoz használt alap- és segédanyagok, mint a kaucsuk, korom és számos kemikália.

A használt abroncsok mintegy tíz százaléka újrafutózható, a fennmaradó kilencven százalékot újrahasznosítják. Leggyakoribb a közvetlen égetéssel, illetve pirolízissel megvalósuló energetikai hasznosítás. A feldarabolt gumihulladékot az építőiparban, az őrléményt elsősorban más gumitermék előállítására használják. Jelentős a mezőgazdaságban, a vízvédelemben felhasznált abroncsok aránya. 2006 július óta tilos a gumihulladék lerakása. A begyűjtést négy hazai koordináló szervezet végzi.

Kerületünkhöz a legközelebb az alábbi gyűjtőpont található:

Öko-Gum Gumiabroncs Begyűjtést és Hasznosítást Koordináló Kht.

1024 Budapest, Rómer Flóris u. 4. • Telefon: 06 1 336 1529, 06 1 336 1530 • www.okogum.hu

VISSZAVESZIK A LEJÁRT GYÓGYSZEREKET

Tudja-e?

A gyógyszerhulladék hormonokat, antibiotikumokat, szteroidokat és más mérgező anyagokat tartalmazza, melyek nem bomlanak le és helytelen megsemmisítés esetén akár ivóvizeinkbe is kerülhetnek.

A begyűjtés helyszínei elsősorban a közfoglalmú gyógyszerárak. A lakossági gyógyszerhulladék fogadására a begyűjtést koordináló Recyclomed Nonprofit Közhasznú Kft gyűjtődobozokat telepít az árusító helyeken. A visszagyűjtött lakossági gyógyszerhulladékot a gyógyszer-nagykereskedők egy központi depóba szállítják, ahonnan tömörítés után a veszélyes hulladékégetőkbe kerül.

Recyclomed Kht.

1134 Budapest, Lehel u. 11.

Telefon: 06 1 288 1417

www.recyclomed.hu

RONCSAUTÓK ELSZÁLLÍTÁSA A KERÜLETBEN

Az érvényes Uniós szabályozás alapján bevezetett autóröncs-kezelési szabályok értelmében a közterületen rendszám nélkül parkoló azonosíthatatlan gépkocsi, forgalomból kivont közlekedési eszköznek minősül. Elszállításáról a területileg illetékes önkormányzat köteles gondoskodni.

A XII. kerületben a Városgazdálkodási Iroda munkatársai térképezik fel az elhagyott autókat. Munkájukban számítanak a lakosság segítségére, a **06 80 200 907 ingyenesen hívható zöld számon** lehet bejelentést tenni a hosszabb idő óta egy helyben parkoló rendszám nélküli, vagy láthatóan elhagyott, de rendszámmal rendelkező járművekről.

A beazonosított járművek tulajdonosát az önkormányzat felszólítja a jármű eltávolítására a közterületről. Amennyiben ez nem történik meg, az autó észlelésétől számított harmincadik napot követően a kocsit elszállítatják. A megsemmisítés előtt további kilencven napig egy telephelyen tárolják a járművet, ahonnan a tulajdonos – a szállítási és tárolási költség megfizetése után – elviheti.

További részletekről a **Városgazdálkodási Irodán** lehet tájékoztatást kapni • **Telefon: 06 1 224 5911**

LOMTALANÍTÁS

A szelektív hulladékgyűjtés egy speciális fajtája a lomtalánítás, amelyet a háztartásokban feleslegessé vált használati tárgyak, bútorok, darabos hulladékok szakszerű begyűjtésére szervez az **FKF Zrt.** Lehetőség van lomtalánításkor a háztartásban összegyűlt veszélyes hulladékok, festékek, higítók, oldószerek, gyógyszerek, akkumulátorok, autógumik leadására a kijelölt gyűjtőpontokon.

2007-től az egy adott ingatlanra vonatkozó, kirakási időpontot tartalmazó hírlevelet kizárólag a postaládákba bedobva juttatják el a lakossághoz. A társasházakban plakát is szolgálja a megfelelő tájékoztatást.

További részletekről tájékozódhat a www.fkf.hu honlapon

ÉPÍTÉSI HULLADÉK ELSZÁLLÍTÁSA

Építési törmelék vagy lomok elszállítására szolgáló konténerek kihelyezése engedély- és díjköteles. Engedély hiányában a konténer megrendelője pénzbírságra számíthat. A közterületek rendjét az önkormányzat munkatársai folyamatosan ellenőrzik. Az engedély nélkül kihelyezett konténerekről fényképfelvételt készítenek. Mivel a konténereken feltüntetik a konténer szállító telefonszámát, az önkormányzatnak lehetősége van a megrendelő kielétének tisztázására. A közterület-használati kérelem az önkormányzat honlapjáról (www.hegyvidek.eu) letölthető, illetve – az ügyfélszolgálati irodán személyesen átvehető nyomtatvány kitöltése után – a Városgazdálkodási Irodától lehet kérni.

Városgazdálkodási Iroda telefonszáma: 06 1 224 5911

A KUTYAÜRÜLÉK A KUKÁBA VALÓ

A közterületeket szennyező kutyaürülék eltakarítása a jogszabályok szerint az ebtulajdonos kötelessége. A Hegyvidéki Önkormányzat eddig huszonkét helyszínen, főleg parkokba és – lakossági kérésre – egyéb nagyforgalmú utcákba telepített speciális, zacskóadagolóval ellátott **gyűjtőedényeket**, melyek ürtéséről a parkfenntartók gondoskodnak. **Sajnos előfordul, hogy a gyűjtőzacskókat elviszik, a folyamatos pótlásra viszont nincs mód.**

A kutyaürüléket azonban bármilyen, a gazdánál tartott tasakkal is fel lehet takarítani, s hulladékgyűjtőben, kukában el lehet helyezni. Noha **a kutyaürülék összeszedése a gazdák feladata**, a járdák tisztán tartása pedig az ingatlantulajdonosoké, a kerület sűrűn lakott részein a tisztább utcakép kialakítása érdekében az önkormányzat néhány éve egy járdaseprőgépet üzemeltet, melyet külön szippantóberendezéssel is felszereltek a kutya piszok begyűjtéséhez.

A kutya utáni takarításra a parkterületek fenntartása során hetente többször kerül sor. A parkokat az FKF Zrt. megbízásából a parkfenntartó cégek takarítják, illetve ürítik az edényeket akár hetente többször is. A Kis-Svábhely területét a Fővárosi Önkormányzat megbízásából a Pilis Parkerdő Zrt. gondozza. **A kutyaürülékek hatékonyabb eltakarításában sok ebtulajdonos részéről nagyobb felelősségvállásra van szükség!** A szemléletváltozásban a helyi közösségek is sokat segítenek.

Ezt segítő, a közeljövőben a KutyaBarátok köre és több civil szervezet részvételével rendezvénysorozatot szervezünk, melynek programjában állatorvosi tájékoztatók, iskolai vetélkedők is szerepelni fognak.

ILLEGÁLIS HULLADÉKLERAKÁS

A kerületben néhány közterületen, elsősorban erdők közelében rendszeresen újratermelőnek a szeméthal-
mok. Ilyen például a **Rácz Aladár utca Melinda utca** felé eső része, amit felelőtlen emberek visszatérően ház-
tartási szeméttel csúfítanak el. Sajnos az is többször előfordul, hogy építési hulladék elszállítására szolgáló
konténerbe az „arra járók” kommunális hulladékot helyeznek el. A Városgazdálkodási Iroda munkatársai fo-
lyamatosan járják a kerület útjait, ellenőrzik a veszélyeztetett területeket és szemetes közterületre bukkanva
intézkednek a hulladék elszállításáról. Magántulajdonú terület esetén felszólítják a tulajdonost a szemét
eltakarítására. Ha a tulajdonos a felszólításnak 15 napon belül nem tesz eleget, bírságra számíthat.
A önkormányzat a jövőben a kerület lakóit jutalmazással is érdekeltté szeretné tenni az illegális hulladékle-
rakás elleni küzdelemben.

Ha közterületen illegális hulladékhalomtalál, kérjük jelezze a **Városgazdálkodási Irodán**, telefonszám:
06 1 224 5911, a magánterületen észlelt hulladékhalomtalál a **Főépítési és Környezetvédelmi Irodán** lehet beje-
lenteni a **06 1 224 5961**-es telefonszámon.

A bolygónk romló környezeti állapotára figyelmeztető, **április 22-i Föld Napjához** kapcsolódóan a Hegyvidéki Önkormányzat már öt éve szervez tavaszi nagytakarítást a kerületben. Több helyszínen dolgoznak az önkéntes csoportok, amelyeknek tagjait magánszemélyek, iskolák, illetve helyi civil szervezetek verbuválják. Sok kerületi lakó dolgozott egyénileg vagy kisebb közösségben a közterületeken, a saját házuk előtti járdaszakszok kulturáltabbá tétele érdekében. A kiosztott zsákokba összegyűjtött hulladékot természetesen ingyen szállítja el az önkormányzat.

A kerulettakarítási nap pontos időpontjáról a Hegyvidék újságban, illetve a kerület honlapján (www.hegyvidek.eu) lehet tájékozódni, illetve a **Főépítési és Környezetvédelmi Iroda környezetvédelmi ügyintézőjénél a 06 1 224 5961-es telefonszámon. E-mail: zoldhegyvidek@bp12ker.hu**

Terveink között szerepel, hogy támogassuk azokat a helyi közösségeket, melyek nemcsak a tavaszi nagytakarítás alkalmával, hanem az év többi részén is cselekednének lakókörnyezetük rendben tartásáért. Évente kitüntető címmel jutalmaznánk azokat a házakat, amelyek nemcsak a saját ingatlanukon belül, hanem az előtt, a közterületen is példás rendet tartanak.

ZÖLDHULLADÉK BEGYŰJTÉS

A Fővárosi Közterület-fenntartó Zrt. az uniós előírásoknak megfelelően 2006-ban kezdte meg a kerti zöldhulladék járatrendszerben történő elszállítását és komposztálós ártalmatlanítását. 2008-ban az FKF Zrt. már tizenkilenc zöldövezettel rendelkező kerületből, köztük a Hegyvidék kijelölt körzeteiből gyűjti be a kerti zöldhulladékot.

A szolgáltatás keretében az ingatantulajdonosok kizárólag az FKF Zrt. logójával ellátott zsákokban helyezhetik ki a levágott fűvet, nyese-déket és faleveleket. Abban az esetben, ha faágakat tesznek ki, a társaság kéri, hogy kössek össze, hosszúságuk pedig ne haladja meg az egy métert! Szemetet tartalmazó zsákok nem szállítanak el.

Az elszállítás időpontjáról a postaládákba bedobott **Hírlevél**ből tájékozódhatnak a kerület lakói. Őszi időszakban a zöldhulladék begyűjtéséhez szükséges zsákokat a **Kerületi hulladékgyűjtő udvarban** is meg lehet venni. *Cím: XII. kerület, Böszörményi út 22-24. • Telefon: 06 1 488 7356*

KERÜLETI ZSÁKOSZTÁSI AKCIÓ

A hegyvidéki önkormányzat második éve bocsátja a lakosság rendelkezésére a zöldhulladék gyűjtését szolgáló zsákokat. Október közepén a kerület több helyszínén mintegy húszezer darab százliteres FKF Zrt. feliratú gyűjtőzsákokat osztanak szét a kerület képviselői.

A kezdeményezés célja, hogy a lombhullás időszakában minél kevesebb zöldhulladék kerüljön a kukába, illetve, hogy visszaszoruljon a kerti hulladék jelenleg még gyakori elégetése.

A kerületi zsákosztás időpontjáról és pontos helyszíneiről a Hegyvidék újságból, valamint az önkormányzat honlapjáról (www.hegyvidek.eu) lehet tájékozódni, illetve a **Főépítési és Környezetvédelmi Iroda** munkatársánál lehet érdeklődni a **06 1 224 5961**-es telefonszámon.

FAAPRÍTÓ GÉP A ZÖLD KERÜLETÉRT

Nagyteljesítményű aprítógéppel dolgoztatja fel a kertészeti munkák során keletkező fahulladékot az önkormányzat. Az aprítógép a szokásos kerti munkákból visszamaradó fahulladék legnagyobb részét képes feldolgozni, elboldogul akár a tíz centiméter átmérőjű ágakkal is. A keletkező alig néhány centiméteres **apríték teljes egészében újrahasznosítható**, melynek egy részét a szentendrei laktanya fűtőanyagként vásárolja meg. A maradékot a parkok, játszóterek és más zöldfelületek dekorációjára használják. A virágágyásokba és a fák törzse köré helyezett apríték megvédi a növényeket a kiszáradástól és a téli fagyoktól.

Az aprítógépet a kerületi társasházak, illetve magánszemélyek kedvezményes áron vehetik igénybe. Az önkormányzati tulajdonú **HÁGÓ Kft.** gondoskodik a berendezés házhozszállításáról, az apríték helyszíni zsákolásáról és igény szerinti elszállításáról, kedvezményes térítés ellenében.

A faaprító gép igénybevételéről érdeklődni a **06 1 356 0325**-ös telefonszámon lehet.

KOMPOSZTÁLÁS

Ahogy a papír, üveg, fém és műanyag hulladékok körében a szelektív gyűjtés egyre inkább terjed, úgy válhatna általánossá a szerves hulladékok szelektálása és helyben történő hasznosítása. A kerti és konyhai szerves hulladék nagy részét ugyanis a kertben – komposztálást követően – talajjavító anyagként vissza lehet forgatni.

Tudja-e?

A felmérések szerint a kukába kerülő háztartási hulladék mintegy 30%-a olyan szerves anyag, amit komposztálni lehetne – azaz közel harmadával lehetne csökkenteni a kommunális lerakókba hordott szemét mennyiségét.

A komposztálás egyszerű, olcsó és környezetbarát. Javítja a talaj szerkezetét, növeli vízmegkötő- és termőképességét, gátolja az értékes tápanyagok kimosódását a földből. Ellentétben a tőzeggel, a komposzt a tápanyagokat visszajuttatja a talajba, ezzel példátlan módon gazdagítja annak élővilágát.

MIT LEHET KOMPOSZTÁLNI?

A konyhából és a háztartásból: zöldség- és gyümölcshulladék, romlott gyümölcs, száraz kenyér, tojáshéj, kávé-és teazacc, hervadt virág, virágföld

A kertből: fanyesedék, lenyírt fű, lehullott gyümölcsök, faforgács, a kisállatok alomja,
Kis mennyiségben, feldarabolva: toll, szőr, gyapjú, pamut, papízsebkendő

MI AZ, AMIT NEM ÉRDEMES?

Szervetlen anyagok, beteg növényi részek, kemény, viaszos levelek (fenyő, magyal stb.), az indás és futónövények szára, burgonyaszár, gaz, tarack a továbbszaporodás miatt. Nagy mennyiségű papír, a nehezen bomló dió-, gesztenye-, platán-, tölgy- és jegenelevél. **Nem komposztálható a húsmaradék, és a vegyszerrel kezelt faanyag, húsdarabok (csont sem!), építési törmelék, olaj, üveg-, fém-, műanyag- és papírhulladék.**

TANÁCSOK A KERTI KOMPOSZTÁLÁSHOZ:

- A komposztálót félárnyékos helyen, lakóháztól távolabb érdemes telepíteni.
- Aszályosabb időszakban nem szárad ki a komposzt, ha folyamatosan esővízzel öntözzük, vagy kilyuggatott műanyag fóliával takarjuk le.
- Esős évszakban sem rothad meg, ha rendszeresen átrakjuk, levegőztetjük és száraz levelet, fűrészport vagy homokot keverünk hozzá.

A komposztálás folyamatának feltételei a jó oxigénellátás és a megfelelő nedvességtartalom. Ha a nyersanyag levegőtlené válik, nemkívánatos baktériumok szaporodnak el benne, melyek tevékenysége folytán a komposzt bűzlő, rothadó masszává válik. Ezért fontos a levegős tárolóhely biztosítása és a lazító anyagok (szalma, nyesedék) hozzáadása. A komposzt szerencsés esetben 6–9 hónap alatt válik éretté.

Ne feledjük: a komposztot időnként kezelni (forgatni) kell!

ÉGETÉS HELYETT IS KOMPOSZTÁLJUNK! – KERÜLETI KOMPOSZTÁLÁSI PROGRAM

A kerti hulladékoktól sok ingatlantulajdonos égetéssel igyekszik megszabadulni, ám ennél sokkal környezetkímélőbb módszer a komposztálás. Bár a kerület rendelete értelmében zöldhulladékot csak októbertől áprilisisig szabad égetni, az önkormányzat célja hosszú távon az, hogy a zöldhulladék égetés megszűnjön a kerületben, mentesítve környezetünket a füstöléssel együtt járó légszennyezés ártalmaitól.

2007-ben kerület vezetése programot indított a komposztkészítés népszerűsítése érdekében. Szakmai segítségnyújtással, szemléletformálással, illetve anyagi támogatással szeretnénk ösztönözni a helyi intézményeket, társasházakat és magántulajdonosokat, ezért 2008-tól a hegyvidéki önkormányzat korlátozott számban térítésmentesen ad komposztládákat a lakosoknak. Ingatlanonként maximum kettő, 390 literes ládát, illetve komposztáló keretet lehet igényelni, mindig az adott év tavaszán, melynek időpontjáról a Hegyvidék újságban vagy a kerület honlapján (www.hegyvidek.eu) lehet tájékozódni, illetve érdeklődni lehet az önkormányzat Főépítési és Környezetvédelmi Irodáján a 06 1 224 5961-es telefonszámon.

E-mail: zoldhegyvidek@bp12ker.hu

KOMMUNÁLIS FOLYÉKONY HULLADÉKGAZDÁLKODÁS SZENNYVÍZKEZELÉS

CÉL: A TELJES CSATORNÁZOTTSÁG

A XII. kerület 182.5 kilométeres csatornahálózatához 33.387 lakás csatlakozik, ami több mint 63 ezer embert jelent. A csatornázatlan ingatlanok száma a kerületben jelenleg 668. Természetesen az utóbbi években folyamatosan nőtt a hálózathoz csatlakozó ingatlanok száma, mára a csillebérci üdülőtelvek mellett csupán a Svábhegy néhány meredek dombján lévő telke nincs bekötve a rendszerbe. A rendszerváltás óta az önkormányzat saját költségén 6435 méter csatornát épített.

A kerület csatornahálózata általában úgynevezett egyesített rendszerű, azaz a kommunális szennyvíz mellett az esővizet is elvezeti.

Problémát okozhat, hogy mivel a csatornák építésekor még meglévő hegyvidéki erdők többsége helyén ma már épületek állnak, a természetes talajt felváltotta a szilárd burkolat, ezért hevesebb esőzésekkor a lezúduló vizet nincs ami felfogja, mely így egyenesen az ilyenkor túlterhelt csatornába kerül.

Az Európai Unió kötelezettségei értelmében 2010-ig valamennyi településen, így a jelenleg 98 százalékban csatornázott Hegyvidéken is ki kell építeni a teljes szennyvízelvezető hálózatot.

A folyamatos karbantartásnak és elődeink pontos mérnöki munkájának köszönhető, hogy túlnyomórészt ma is jó állapotban van a Hegyvidék csatornarendszere. Hogy a biztonságos és folyamatos szennyvízelvezetésre a jövőben se legyen panasz, a Fővárosi Csatornázási Művek Zrt. folyamatosan ellenőrzi és ahol szükséges, felújítja a kerületi hálózatot.

Részben EU-s pénzek felhasználásával, a Fővárosi Önkormányzat irányításával egy új háromszáz méteres gyűjtőcsatorna és a hozzá tartozó ágvezeték rendszer kerül kiépítésre, kapcsolódva a csepeli szennyvíztisztító beruházáshoz. Ebben szerepel a jelenleg beépítetlen, illetve a majdan kialakítandó telkek rendszerbe integrálása is, hangsúlyozva, hogy a jövőben csak csatornázott területen lehetséges új telek kijelölése.

A megvalósított **csatornarekonstrukciók** során különböző technológiákat alkalmaznak. Ahol lehetséges, a régi csatorna élettartamát úgynevezett **bélelésestechnológiával** növelik meg. Ilyenkor a csatornaszelvénybe egy a régivel csaknem azonos átmérőjű műanyag csövet húznak be, miáltal a csatorna élettartama 50 évvel hosszabbodik. Ez egyrészt költségtakarékos megoldás, másrészt nem igényel teljes útfelbontást.

KÖZTERÜLETI SZENNYVÍZLEERESZTŐK

A Hegyvidéken két közterületi szennyvízleeresztő található, melyeket a közszolgáltatókkal, az ÁNTSZ-szel és a kerületi önkormányzattal egyeztetve a Főváros jelölt ki évekkor ezelőtt. Közszolgáltatóként a **Fővárosi Településtisztasági és Környezetvédelmi Kft.** (FTSZV) és társállalkozói jogosultak a leeresztő pontok használatára. A **János-hegyi úton** és az **Ágnes út** közelében kijelölt kanálisokba engedik le meghatározott időközönként a még csatornázatlan telkekről kiszivattyúzott kommunális szennyvizet a szippantó kocsik. Extrém szaghatásukkal megannyi bosszúságot okoznak a környék lakóinak, ezért a kerület szeretné megszüntetni működésüket, igényét jelezte a fővárosnak. Addig is, a kerületi vezetés, hatásköre szerinti lehetőséggel élve korlátozta a leeresztő használatát.

Fővárosi Csatornázási Művek Zrt. • Zöld szám: 06 80 455 000 • Ügyfélszolgálat: 06 1 455 4303 • www.fscm.hu

TERMÉSZET- ÉS TÁJVÉDELEM ZÖLDFELÜLETVÉDELEM

Budapest területén lévő mintegy ötezer hektár erdőből a legnagyobb összefüggő erdőterület, körülbelül ezer hektár a kerületünkben található. A hegyvidéki erdők kezelését nagyrészt a Pilisi Parkerdő Zrt. Budapesti Erdészete végzi. A termőhelyi adottságoknak megfelelően az uralkodó fafaj a kocsánytalan tölgy (44%) és a csertölgy (14%).

ERDŐFELÚJÍTÁSOK, ERDŐGAZDÁLKODÁS

A Hegyvidéken évente mintegy száz hektár fiatal erdőt ápolnak, amire a faállomány egy részének előregedése miatt nagy szükség van. **A természetes felújulást elősegítendő, a termőhelyi adottságoknak megfelelő fák újulatát kell növekedési lehetőséghez juttatni bontással, nevelővágással, tisztítással, szállalóvágással.**

A Pilisi Parkerdő a fővárostól távolabb lévő, ültetvényyszerű erdők faanyagának kitermeléséből, a vadgazdálkodásból, valamint vállalászási tevékenységekből (parképítés, zöldfelület-tervezés) jut bevételhez, amit túlnyomórészt az erdők ápolására és közjóléti fejlesztésekre költ el. Budapesten évente 70 millió forintot fordítanak a meglévő **parkerdei infrastruktúra** (többek között az utak, kilátók, pihenőhelyek) **karbantartására.**

NORMAFA ÉS KÖRNYEZETÉNEK FEJLESZTÉSE

2007 őszén a kerület hatmillió forintos támogatásával a területet kezelő **Pilisi Parkerdő Zrt.** több mint ötszáz, négy-öt méter magas, előnevelt csemetét telepített a Normafa környékére. Noha az erdészeti gyakorlatban szokatlan a nagyméretű fák telepítése, a legfrekvenciáltabb részeken a faállomány természetes módon nem tud megújulni, ezért volt szükség a szokásosnál nagyobb fákra és a bonyolultabb ültetési technológiára. Az erdészek kizárólag őshonos fajok közül válogattak: a legtöbb fiatal fa hegyi juhar és nagylevelű hárs, de más fajokkal, például barkócaberkenyével és madárcseresznyével is színesítették a tájat. Ha bizonyos időközönként nem kerülne sor a fiatalításra, néhány évtized múlva egyszerre kellene nagy területen kivágni az idős, beteg fákat és a helyükre újat ültetni – ez pedig nagyban megváltoztatná a védett táj arculatát.

A Normafa környékének rendben tartását minden évben jelentős összeggel támogatja a Hegyvidéki Önkormányzat. Az utóbbi években a kerület újjáépítette az Anna-réti, valamint a Libegő felső végállomásánál található játszótérrel, nemrégiben pedig átvette a normafai nyilvános illemhelyet a fővárostól. Az önkormányzat szintén hozzá kíván járulni egy **erdei kerékpárút** kiépítéséhez, mely – a gyalogosan és a kerékpárral kirándulók biztonsága érdekében – elkülönítetten, meglévő ösvények nyomvonalain kerülne kiépítésre Normafa és Budakeszi között. Ennek tervei már hónapokkal ezelőtt elkészültek, a munkálatok elindításához még szükség van a szakvéleményező hatóság, a Duna-Ipoly Nemzeti Park hozzájárulására.

ERDŐK ÉS PROBLÉMÁK

Sajnos az erdőben okozott károk felszámolása jelentős összegeket emészt fel. A legnagyobb problémát az **illegális hulladéklerakás** jelenti. A kerület erdeiben eldobált szemét és az illegálisan lerakott hulladékkupacok elszállítására évi 35 millió forintot költünk – többek között a **Konkoly-Thege út**, a **Kázmér út** és az **Edvi Illés** utca menti zöldben jelennek meg rendszeresen a kisebb-nagyobb szeméthalmok.

Külön problémát jelent az erdőszélre kerülő építési törmelék, különféle veszélyes hulladékok (autógumi, akkumulátor). A kerületi erdőkből 2008-ban körülbelül négyszáz köbméternyi szemetet kellett elszállítani, legnagyobb mennyiségben a Normafa térségéből.

Az erdők tisztán tartását illetően nagy fontosságú lenne a szemléletformálás szerepe. Bár már sokan figyelnek arra, hogy az erdőben ne szemeteljenek, a környezettudatos szemléletformálásban helyi közösségek is sokat tehetnek.

KERÜLETI ERDŐTAKARÍTÁS – CSATLAKOZZON ÖN IS!

A hegyvidéki önkormányzat a Pilisi Parkerdő Zrt-vel és a kerületi civil szervezetekkel közösen – a Föld Napja rendezvénysorozathoz kapcsolódóan – minden áprilisban közös erdőtakarítást szervez a Normafánál, melyhez várják a kerületi lakosok, helyi közösségek csatlakozását. **A munkához nejlön gyűjtőzsákokat és egyszer használatos védőkesztyűt biztosítanak, valamint gondoskodnak az összegyűjtött hulladék elszállításáról.**

Az akció pontos időpontját meghirdetik a Hegyvidék újságban és a kerület honlapján (www.hegyvidek.eu), illetve érdeklődni lehet a **Főépítész és Környezetvédelmi Iroda környezetvédelmi ügyintézőjénél** a **06 1 224 5961**-es telefonszámon. *E-mail:* zoldhegyvidek@bp12ker.hu

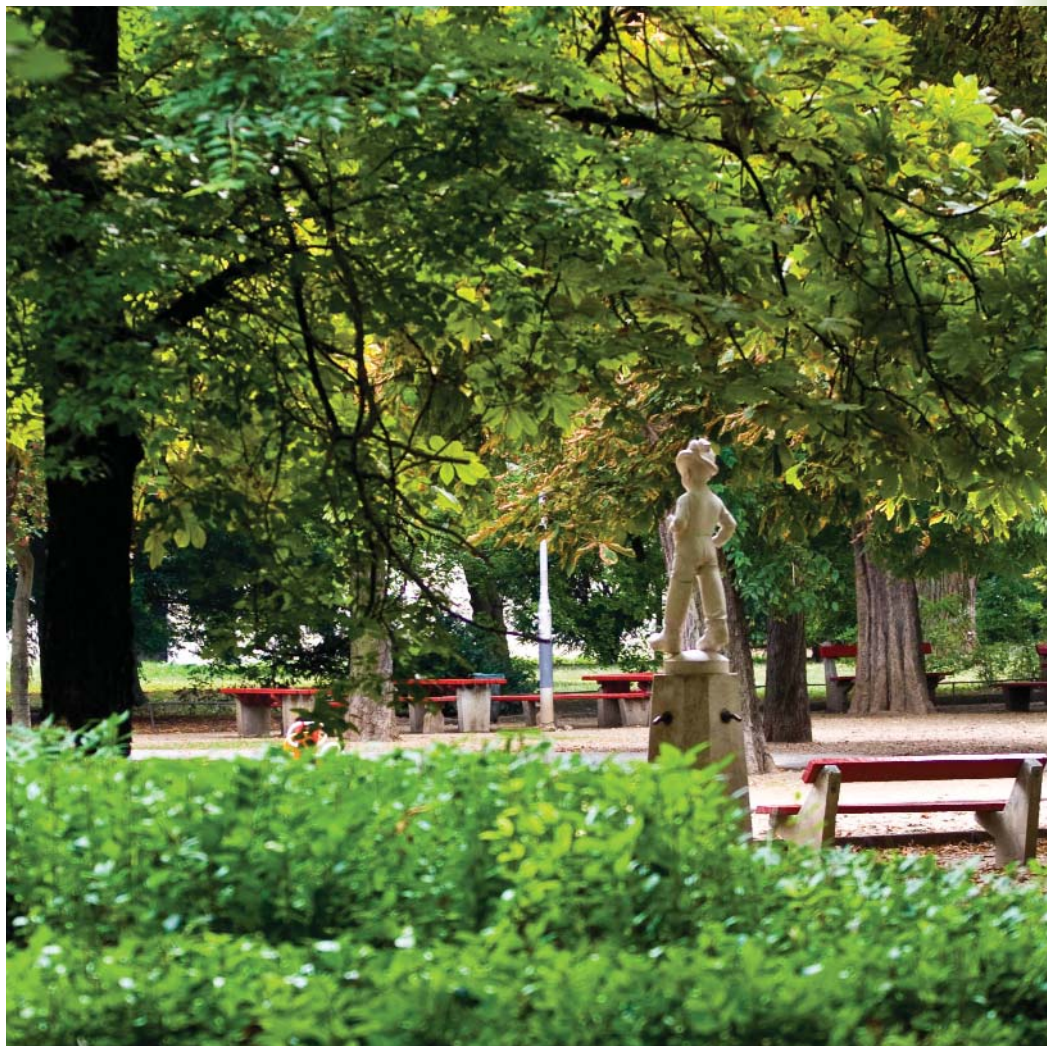
Nagyvárosokhoz köthető szomorú jelenség a városi erdőkben élő **hajléktalanok problémája**. A 2008-as felmérés adatai szerint mintegy kétszáz fő él életvitelszerűen a parkerdőkben, nyáron ez a szám 1000–1500 főre emelkedik. Az összetett társadalmi problémát az erdőgazdaság nem tudja megoldani. A hajléktalanok elsősorban a fakivágásokkal és a hulladékok felhalmozásával okoznak kárt az erdőkben, de időnként a tüzesetek is az ő számlájukra írhatók. 2007-ben például egy hajléktalantanyáról kiinduló tűz majdnem egyhektárnyi területet égetett le Makkosmária felett.

Környezeti és természetvédelmi károkat okoznak az erdőben megjelenő extrém **terepkerékpárosok, terepmotorosok**. A **downhillesek** – akik, mint a nevük is utal rá, általában hegyről lefelé száguldoznak – legszívesebben maguk járnak ki az izgalmas terepet jelentő ösvényeiket, eközben azonban lehordják a termőtalajt (ami lehetetlenné teszi a növényzet későbbi megújulását), illetve védett növények sokaságát pusztítják el. A **triálosok** is komoly rombolást végeznek, akik az erdőt akadálypályának tekintik – még a fákat is kivágják, hogy ideális körülményeket teremtsenek mutatványaik gyakorlásához.

A kerület vezetése fontosnak tartja a terepkerékpárosoknak kijelölt pályák megépítését. Ez ügyben már meg is indult a tárgyalás a kerékpárosok képviselőivel és az erdészettel.

A kerületi erdőkben észlelt illegális hulladéklerakásról és egyéb észrevételekről a **Pilisi Parkerdő Zrt. Budapesti Erdészete** értesíthető (www.parkerdo.hu)

Cím: 1021 Budapest, Budakeszi út 91. • Telefon: 06 1 391 0540 • E-mail: info@pprt.hu

PARKOK, FASOROK A HEGYVIDÉKEN

A zöldterületek fenntartása és fejlesztése a települési környezetvédelem szempontjából kiemelt jelentőségű, lévén minden park, kert több szinten látja el feladatait. A zöldterületek fontos szerepet töltenek be a kedvezőbb helyi klíma kialakításában, a lakosság szabadidős, sportolási igényeinek kielégítésében, valamint a településkép formálásának is fontos eszközei.

Életminőségünket alapvetően meghatározza, hogy milyen környezetben élünk. Mind a kerületi és a fővárosi önkormányzatnak, mind nekünk, **hegyvidéki lakóknak tenni kell azért, hogy a kerület zöldfelületei tiszták és gondozottak legyenek.** Az előírások szerint az ingatlanok előtti járda és zöldsáv tisztán- és gyommentesen tartása például az ingatlanulajdonosok kötelezettsége – ennek végrehajtását a **Fővárosi Közterület-felügyeletnek** kell ellenőriznie.

NÖVÉNYVÉDELEM

A kertészek a fasorokban rendszeresen gondoskodnak az **öntözésről**, a **gallyazásról**, a **balesetveszélyes ágak eltávolításáról**, emellett időnként elvégzik a **fatányér kapálását**, a **faverem-rácsok kitisztítását**, s persze a **növényvédelmi munkákat**.

A télvégi **lemosó permetezéssel** védekeznek a fákon, cserjéken áttelelő kártevők (pajzstetű, levéltetű, atka, stb.) ellen. A vadgesztenyelevélen élő aknázómoly ellen rovaröltszeres permetezést végeznek. Mivel az aknázómoly báb állapotban a lehullott levélben telel, így a következő évi fertőzés kialakulása nagymértékben csökkenthető a **lehullott lomb összegyűjtésével és ártalmatlanításával**.

A lakókertek **gesztenyefáinak megőrzése érdekében** az önkormányzat környezetvédelmi közalapítványa évek óta az **aknázómoly elleni védekezésben** segíti a kerület lakosait. Igény esetén 50%-os térítéssel támogatja az aknázómoly elleni védekező permetezést, ez évente mintegy 380–470 fát jelent. A permetezési támogatás igénylésére való jelentkezési lap minden év január közepén jelenik meg a Hegyvidék című újságban, amit kitöltve, a Polgármesteri Hivatal, valamint a kerületi Okmányiroda előtt elhelyezett kis ládába lehet bedobni január végéig. Az aknázómoly elleni permetezés első időszaka áprilusra, a második permetezés július elejére esik. Az alapítvány tanácsadással is segíti a hozzá fordulókat egy-egy ház vagy kert védetté nyilvánítása, különleges fák és kertek védelmének ügyében.

A Buda-Hegyvidék Környezetvédelmi Közalapítvány székhelye: XII. kerület, **Böszörményi út 23–25.** • **Telefon:** 06 1 224 5906, 06 1 224 5985 • **Pénzforgalmi jelzőszáma:** 11784009-20300209

KÁRELHÁRÍTÁS

A kertészek munkájának jelentős része kárelhárítás. Sajnos rendszeresen szembesülnek a növényállományban okozott pusztításokkal (**lopás**, **taposás**, **fakitörés**), a játszószerkek nem rendeltetésszerű használatával, illetve az egyéb parkberendezési tárgyak (padok, táblák) rongálásával. A **rongálás**, a **park zöldfelületének csúfítása** nemcsak a vandálok műfaja – a figyelmetlen kutyatartók, a **szabálytalankodó járművezetők**, és az egyes építkezések kivitelezői sok kárt okoznak.

PARKGONDOZÁS

A kerületben található két legnagyobb kiemelt közcélú park a

- **Városmajor** és a **Gesztényeskert**
- Szintén a Hegyvidéken van az **Apor Vilmos téren**, a BAH csomóponton, a **Szent Orbán téren**, a **Magyar Jakubinusok terénél**, továbbá a **Kongresszusi parkban**, valamint az **Alkotás utca** és az **Istenhegyi út** mentén található zöldfelület is. Együtt közel 160 ezer négyzetméternyi területet, ebben 3773 darab kiemelt fásori fát gondoz a fenntartási és fejlesztési feladatokkal egyaránt megbízott **Főkert Nonprofit Zrt.**

A kertészek nemcsak a fák, hanem az egygyári növények kártevőivel szemben is igyekeznek védekezni: kiültetésük előtt és azt követően a talajból fertőző gombabetegségek (pl. fitoftóra, szklerotínia) ellen preventív, **biológiai gombaölőszeres beöntözést** végeznek.

A növények megóvása érdekében az önkormányzat kérésére a Főkert télen nem sóval, hanem egyéb környezetbarát anyagokkal (zeolit, homok) biztosítja a parkokon átvezető utak **síkosságmentesítését**.

A fent említett parkokban észlelt bármilyen veszélyhelyzet vagy rongálás esetén a **Főkert Zrt.** **06 1 342 1720-**as központi telefonszámán tehet a lakosság bejelentést. A FŐKERT Nonprofit Zrt. honlapja **www.fokert.hu**
Cím: 1073 Budapest, Dob u. 90. • Telefon: 06 1 342 1720

Közel 200 ezer négyzetméter park és 300 ezer négyzetméter egyéb, „külterjes gondozású” zöldfelület található a kerület gondozásában.

Az utcai és közterületi fasorok, parkok, játszóterek gondozását, karbantartását napi, heti rendszerességgel végeztetjük el, míg az utcai zöldsávok kaszálására egy évben 3–4 alkalommal kerül sor.

E mellett az árkok, „kis vízfolyások” karbantartását, kaszálását szintén a fenti fenntartási rendszerben kell elvégezni. A park- és fasorfenntartási feladatokra 2008-ban 80 millió forintot költ az önkormányzat.

PARKFEJLESZTÉS A KERÜLET GONDOZÁSÁBAN

A kerület a saját kezelésben lévő parkjait folyamatosan fejleszti. 2007-ben a Városmajor u. 75 sz. alatt, az 59-es villamos végállomásnál lévő parkot bekerítették és felújították, a területen **automata öntözőrendszert** építettek ki. Az Apor Vilmos téri buszvégállomásnál, a Diana parkban, az Eötvös József parkban szintén automata öntözőrendszer épült a nyári üde, zöld gyeper érdekében.

A 2008-as parkfejlesztési tervek között a **Királyhágó téri szökőkút** felújítása, a Széchenyi-hegyen található Széchenyi-emlékhely rekonstrukciója, a **Diana** és a **Szendró utca** sarkán egy régi fészület újraállítása, illetve egy Szent Orbán téri zöldsziget létesítése szerepel.

Új játszóteret terveznek a Rácz Aladár út-Bazin utca csomópontnál és a Böszörményi út 2. alatti területen. Ugyancsak bővül Szarvas Gábor úti Szent Család Park. Több játszótéren új játszószerkeket elhelyezése várható. A zöldterületek fejlesztésére 2007-ben 52 millió forintot fordított az önkormányzat, idén 70 millió forintot szán erre a célra.

A kerületi önkormányzat tulajdonában és kezelésében lévő közparkok és fasorok beruházási, felújítási és fenntartási feladatait a **Polgármesteri Hivatal Városüzemeltetési Irodája** végzi, a kerületi zöldterületekkel kapcsolatos észrevételekkel hozzájuk lehet fordulni. *Telefon: 06 1 909 1523 • E-mail: parkfejleszt@bp12ker.hu*
A Városüzemeltetési Iroda címe: XII. kerület, Kiss János altábornagy u. 43-45. • *Telefon: 06 1 909 1520*
Ügyfélfogadás: hétfő: 13-17.30, szerda: 8-16, péntek: 8-12 óráig

FŐVÁROSI PARKOK KEZELÉSÉT VENNÉ ÁT A KERÜLET

A Hegyvidéki Önkormányzat évek óta szeretné átvenni a fővárostól a Gesztenyéskert és a Városmajor kezelési jogát, ugyanis kész tervei vannak e területek rehabilitációjára.

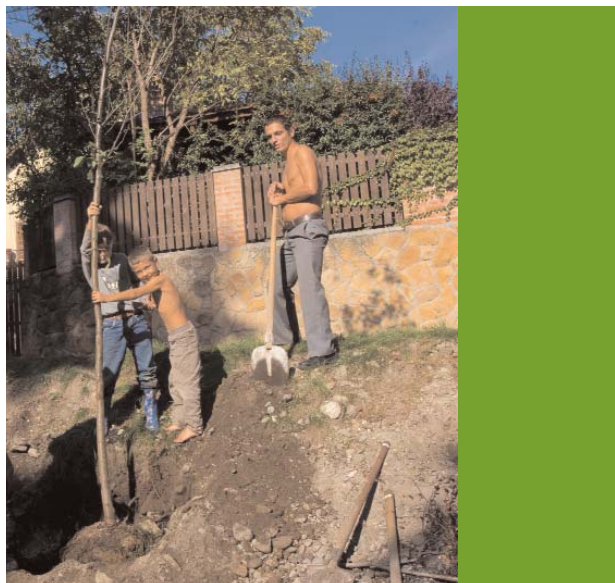
2008 tavaszán elkészült a Hegyvidék Integrált Városfejlesztési Stratégiája, melyben a két park fejlesztésre váró akcióterületként szerepel. A Gesztenyéskertben – a zöldfelületek és gesztenyefák megőrzésével – revitalizálnák a zöldterületet, vonzó pihenőhellyé formálnák át a parkot; a Városmajorban pedig – amellett, hogy itt is megújítanák a növényállományt, rendeznék a sétányokat, új utcabútorokat helyeznének ki – új élményelemekkel, például vízfelületekkel, kis tóval, patakkal, vízi játszótérrel gazdagítanák a zöldterületet. Az elképzelések között szerepel az is, hogy amennyiben meghosszabbítják a fogaskerekű vonalát, a mai városmajori végállomás területének egy részét ismét parkká alakítanák, illetve az itt található ipari műemléképületekben idegenforgalmi, turisztikai funkcióknak adnának helyet.

MŰSZERREL VIZSGÁLJÁK A KÖZTERÜLETEN LÉVŐ IDŐSEBB FÁK ÁLLAPOTÁT

2008-ban az önkormányzat elrendelte a kerület bizonyos részein az idősebb fák állapotfelmérését. A vizsgálatot a **Fakopp** elnevezésű műszerrel végezték, amely a növények fás részein méri a hang terjedésének sebességét, a kapott eredményekből pedig következtetni lehet a belső szerkezet állapotára.

A szakemberek szerint a kerületi kezelésű parkok és játszóterek fái jó állapotban vannak, ennek ellenére az önkormányzat várhatóan további helyszíneken is elrendeli az idősebb fák ellenőrzését.

ÜLTESS FÁT GYERMEKEDNEK!

A Hegyvidéki Önkormányzat által 2008 tavaszán elindított program keretében minden kerületi újszülött egy facsometét kaphat – a kicsik nevét egy kis táblán is feltüntetik az elültetésre kerülő növény mellett. A kezdeményezéssel arra kívánják ösztönözi a szülőket, hogy egy fával gyarapítsák környezetüket, amely együtt cseperedik gyermekükkel. A kerület ezzel a programmal is szeretne hozzájárulni ahhoz, hogy az itt lakók környezetüket magukénak érezzék, óvják és védjék.

Akik családi ház vagy társasház kertjébe szeretnének fát ültetni, azok az önkormányzat honlapján (www.hegyvidek.eu) feltüntetett listából kérhetnek egy csometét. A gyümölcsfáktól a színes lombú, díszítő termésű fákig összesen huszonöt fajta közül lehet jelenleg választani, melyek alkalmazkodnak a kerület talajviszonyaihoz. A fácskák minősített faiskolából származó, földlabdás növények, amelynek megfelelő kiválasztásához az önkormányzat kertészeti ügyintézője nyújt segítséget. Célszerű a kerületben honos fát ültetni. A csomete mellett egy támrudat és ötven liter talajjavító anyagot is kapnak a vállalkozó kedvű családok, akiknek azonban az ültetést és a gondozást már maguknak kell megoldaniuk. Ha a növény szakszerű telepítés és ápolás mellett is elpusztul az első évben, akkor az önkormányzat gondoskodik a pótlásáról.

Azok részére, akik nem rendelkeznek saját vagy társasházi telekkel, a kerület közterületi fahelyeket ajánl fel – ezek listáját szintén a honlapon lehet megtalálni. A közterületre ültethető fák faja, fajtája előre meghatározott, hiszen alkalmazkodni kell a környező fasorok, zöldterületek jellegéhez. A leggyakoribbak a **dísz-cseresznyék, kőrisek, galagonyák**, de olyan különlegességeket is tartalmaz a lista, mint a kivételesen szép virágú **tulipánfa**, a **csörgőfa** vagy a **szivarfa**. A magántelekre ültetett növényekkel ellentétben a közterületi fák telepítését, ápolását szakemberek végzik, de a család segítségét – különösen a gondozásban, nyári öntözésben, ápolásban – természetesen szívesen fogadja az önkormányzat. A fa esetleges pótlásáról is a hivatal gondoskodik.

Aki szeretne fát ültetni gyermekének, igényét a **Polgármesteri Hivatal Városüzemeltetési Irodáján** a kertészeti ügyintézőnél jelezheti. **Telefon: 06 1 909 1526**

A TÁRSASHÁZAK, CSALÁDI HÁZAK KERTJÉBE JELENLEG VÁLASZTHATÓ FAFAJOK

Gyümölcsfák: alma, cseresznye, meggy, dió, körte

Virágos, dekoratív fák: Prunus serrulata (díszcseresznye), Pyrus calleryana (díszkörte), Crataegus laevigata (galagonya)

Színes lombú, díszítő termésű fák: Prunus cerasifera (szilva), Acer palmatum (juhar), Malus ssp. (díszalma), Sorbus ssp. (berkenye), Coryllus colurna (törökmogyoró), Magnolia ssp. (liliomfa)

„Különleges” fák: Catalpa bignonioides (szivarfa), Liriodendron tulipifera (tulipánfa), Paulownia tomentosa (császárfa)

Nagy termetű fák: Tilia cordata (hárs), Ginkgo biloba (páfrányfenyő), Ulmus ssp. (szil), Betula pendula (nyír)

Bókoló, lecsüngő fák: Morus alba „Pendula” (eper), Sophora japonica „Pendula” (japánakác), Fraxinus excelsior „Pendula” (kőris), Betula pendula „Youngii” (nyír)

Aki fa- és növényültetési tanácsot szeretne kérni a kerületben, a **Városüzemeltetési Irodán** dolgozó kertészeti ügyintézőktől kérhet segítséget. **Telefon: 06 1 909 1526, 06 1 909 1523 • E-mail: parkfejlesztes@bp12ker.hu**

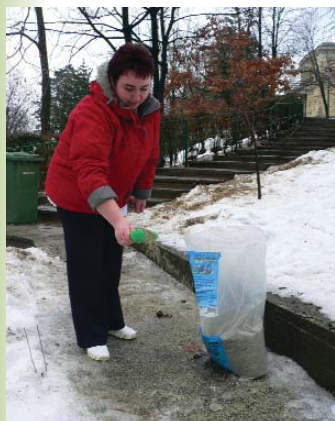
CSÚSZÁSMENTESÍTÉSHEZ HOMOKZSÁKOK KEDVEZMÉNYES ÁRON AZ ÖNKORMÁNYZATTÓL

A főváros köztisztaságáról szóló rendelete értelmében télen a járda síkosságmentesítéséről az ingatlan tulajdonosoknak kell gondoskodniuk.

A társasházakat évek óta támogatjuk abban, hogy környezetbarát anyaggal, azaz só helyett homokkal végezzék el a téli csúszásmentesítést. A terület kedvezményes áron adja és szállítja ki a 20 kg kiszerelésű homokzsákokat, melyről minden évben a Hegyvidék újság jelentet meg felhívást.

Az önkormányzat keresi annak lehetőségét, hogy a Nyugat-Európai gyakorlathoz hasonlóan a csúszásmentesítéshez újrafelhasználható zúzott követ is lehessen alkalmazni.

Addig is homokzsákok igényléséről a **Polgármesteri Hivatal Városgazdálkodási Irodáján** tudnak részletes felvilágosítást adni. **Telefon: 06 1 224 5900/335**

CSÚSZÁSMENTESÍTÉS ZEOLITTAL

Az önkormányzati fenntartású parkok, illetve intézményi zöldterületek gyalogosútvonalain 2008 elejétől egy újfajta, környezetbarát síkosságmentesítési technológiát vezettek be: **zeolitőrlemény** szórásával hártják el a csúszásveszélyt. A **zeolit** természetes ásványi anyag, kis mennyiségű kalcium-kloriddal keverve jó hatásokkal képes meggátolni a nedvesség visszafagyását, a talajba kerülve pedig nem károsítja, sőt táplálja a növények gyökérzetét.

A tervek között szerepel, hogy a későbbiekben ezt a homoknál hatékonyabb síkosságmentesítő anyagot, – vagy esetleg újrafelhasználható zúzott követ – a lakóközösségek kedvezményes áron vásárolhassák meg az önkormányzattól.

A RENDEZETEBB, VIRÁGOSABB HEGYVIDÉKÉRT

MUSKÁTLIOSZTÁS

2007-ben és 2008-ban mintegy százhúszezer tő muskátli talált gazdára az önkormányzat szervezésében megtartott tavaszi virágosztásokon. A hagyományteremtő szándékkal elindított akció keretében a kerületi polgárok ingyen jutnak egy ablakládára való palántához. 2008-ban már 16 helyszínen várták a kerületi lakosokat a virágosztással az önkormányzati intézmények munkatársai és a kerület vezetői. A kezdeményezéssel szeretnénk hozzájárulni ahhoz, hogy minél több szín pompás virág díszítse Hegyvidék házainak ablakait, a balkonokat és a belső udvarokat, ezzel is szebbé, otthonosabbá téve a kerületet. Kedvcsinálóként évek óta a tavasz első napjaiban muskátlik kerülnek a Böszörményi út virágtartóiba, a Polgármesteri Hivatal épületére, de jut a virágdíszekből a kerületi fenntartású intézményeknek is. Mivel a muskátlik rendkívül jól túrik az időjárás változásait, a tavaszi fagyok elmúltával azonnal kiültethetők, így akár nyolc hónapon keresztül képesek virágokat hozni. Minden kerületi polgár egy tálca, azaz tíz tő futómuskátlit vihet haza, azonban ha valahol kisebb az érdeklődés és nem fogynak elég gyorsan a palánták, többet is adnak a növényekből. Bár a muskátlikért nem kér pénzt az önkormányzat, a virágosztás helyszínein gyűjtést is szerveznek, az így befolyt készpénzt a hegyvidéki bölcsődék és óvodák fejlesztésére fordítják.

A növényosztást minden évben megismételjük, melynek időpontjáról tájékozódni lehet a **Hegyvidék újságban**, illetve az Önkormányzat honlapján (www.hegyvidek.eu).

HOGYAN TELELTESSÜK MUSKÁTLINKAT?

- A legegyszerűbb, ha virágunkat világos helyiségben 6–8 fokos állandó hőmérséklet mellett saját ládájában teleltetjük át. Csak ritkán öntözzük, arra azonban figyeljünk, hogy földje ne legyen porszáraz.
- Másik megoldás, amikor a földből kivett növény gyökereit és hajtásait visszavágjuk, majd akár egy tucat tövet egyetlen nagyobb cserépbe összeültetünk. A lényeg, hogy ne érje fagy a növényt, de akár teljesen sötét helyen is tárolhatjuk. Tavasszal vegyük ki a földből a töveket, áztassuk vízbe és ültessük szét az éledező virágokat.
- Próbálkozhatunk a hajtások eldugványozásával is. Szeptember, október táján néhány hajtást levágunk az elvirágzott muskátlítóvekről és cserépbe ültetve meggyökeresítjük. A fejlődésnek induló növényeket világos és meleg helyen tartjuk.

Bárhogyan teleltettünk, a megmaradt hajtások közül a szárazakat és a gyengébbeket tőlől csípjük le! A többi hajtást 10–15 cm hosszúságúra vágjuk és távolítsuk el a levélmaradványokat! A kiültetéskor használhatunk cserépet, fa, műanyag vagy bádogládát, amibe levegős, de jó víztartó földet rakunk. A fagyok elmúltáig tartsuk fűtött helyiségben a növényt! Egy méterre legfeljebb négy növényt ültessünk, a talaj tápanyag tartalmát tápoldatozással pótoljuk, az elnyílt virágokat és elsárgult leveleket rendszeresen távolítsuk el! A kerti muskátlit naponta öntözzük és napfényben gazdag helyre tegyük. Még több vizet és páráigényel a futó muskátli, ami leginkább a nap egy részében árnyékos, másik felében napsütötte helyeket kedveli.

KERÜLETI UTCÁK ÉS PARKOK VIRÁGOSÍTÁSA

Kiemelt feladatunknak tekintjük a közterületek barátságosabbá tételét. Az utcavirágosítási program keretében egyre több kerületi park, útszakasz, forgalomtechnikai zöldsziget és kisebb-nagyobb közösségi felület kap virágdíszet. A kerület közterületein összesen 13000 virágot telepített az önkormányzat, többek között a Királyhágó téren, a Margaréta parkban, az 59-es villamos végállomásán, a Rege parkban, Farkasréti temető előtti téren, a Csörsz utcai parkban, az Eötvös parkban.

2008 tavaszán a Főkert hatezer árvácskát ültetett a kerület kiemelt virágágyaiba. A főbb helyszínek – a Magyar Jakubinusok tere, az Apor Vilmos tér és a Városmajor – virágkiültetéseire külön terv készült. Csatlakozva a Reneszánsz évhez, a virágágyásokban a reneszánsz motívumok és színvilág jelent meg. Az egynyári palánták száma a kerület kiemelt virágágyaiban kilenc helyszínen több mint 13 ezer darab. A 2008-as év slágervirágai a kakastaréj, a rézvirág, a vízifukszia és a vasvirág. Télen az őszi ültetésű árvácskákat fenyőgallyakkal védik.

..... PARLAGFŰIRTÁS A HEGYVIDÉKEN

Szerencsére komolyan veszik a kerületi lakosok a parlagfűirtást. A XII. kerületben számottevő parlagfű-fertőzöttség gyakorlatilag nem található, a parlagfűszezonban ellenőrzést végző munkatársak a magántelkeken évek óta csak elvétve találkoznak az allergén gyomnövénygel. A friss termőföld felhasználásakor és építési munkák után viszont foltokban felbukkan, ezért figyelni kell! Lényeges, hogy a parlagfű növényt pontosan felismerjék az emberek, sokan még mindig az egyéb nagyméretű gyomokat vélik parlagfűnek.

A témáról bővebben lehet tájékozódni a www.parlagfu.hu weboldalon.

..... KERÜLETI SZABÁLYOZÁS A PARLAGFŰMENTESÍTÉSHEZ

A 2007-ben életbe lépett szabályozás szerint a hatóságoknak kötelező megbírságotlani azt tulajdonost, aki nem gondoskodott telke, vagy földterülete parlagfűmentesítéséről. A bírság felső határa külterületeken 5 millió, belterületi telkek esetében 750 ezer forint. Korábban elég volt a parlagfű virágzását megakadályozni, míg az új szabályozás a növény teljes kiirtását írja elő.

Ennek értelmében, a parlagfűvel fertőzött területeken az önkormányzat kényszerkaszálást rendelhet el, még akkor is, ha lezárt magántulajdonról van szó. Természetesen a büntetést a kaszálás költségét tartalmazó számlával együtt megküldik a hanyag tulajdonosnak. Erre a szigorításra többek között azért volt szükség, mert a parlagfű pollenjét a szél több száz kilométerre is elsodorhatja, tehát fontos az egységes, összehangolt irtás.

Kérjük a lakosságot, ha a kerület bármely pontján parlagfűvet látnak, hívják a **06 80 200 970-es** zöld számunkat, vagy a **Főépítési és Környezetvédelmi Irodát**. *Telefon: 06 1 224 5961. E-mail: zoldhegyvidek@bp12ker.hu.*

ANTIGRAFFITI BEVONATTAL A TISZTA HOMLOKZATOKÉRT

A közintézményeket, lakóházakat, emlékműveket sajnos sok helyen csúfítják falfirkák, melyek eltávolítására és a felületek antigraffiti bevonattal történő kezelésére éves szinten közel négy millió forintot fordít a kerület.

Leginkább az utcával közvetlenül érintkező homlokzatokat, elhagyott épületeket, parkokba kihelyezett műalkotásokat „ékesítik fel” az önjelölt piktorok. A falfirkák könnyebb eltávolítása érdekében **antigraffiti bevonattal** láttuk el a kerületben található emlékműveket. Ez a speciális bevonat nem gátolja ugyan meg a festék felvitelét, azonban lehetővé teszi, hogy a firkákat egy egyszerű mosással eltávolítsák. A tapasztalat azt mutatja, hogy a bevonattal kezelt felületek elveszik a falfirkálók kedvét a „rajzolgatástól”. Az önkormányzat továbbra is szorgalmazza a társasházak graffitimentesítését. A homlokzat felújítására benyújtott társasházi pályázatokat csak abban az esetben támogatják, ha a lakók vállalják az antigraffiti bevonat felvitelét is legalább három méteres magasságban.

LEVEGŐSZENNYEZÉS ÉS KÖZLEKEDÉS

A levegőminőség védelme az embereket leginkább foglalkoztató környezetvédelmi témák között szerepel. Mivel a kerületben levegőszennyezettséget jelentősen befolyásoló ipari forrás nincs, a lakossági fűtés viszonylag korszerű, a közvetlen környezet levegőminőségét döntő mértékben a **közúti közlekedés** határozza meg.

Sajnos a közlekedés okozta légszennyezettség mára a városok egyik meghatározó tényezőjévé vált. A szén-monoxid-kibocsátás miatti rossz minőségű levegő befolyásolhatja az emberek egészségi állapotát. A légszennyezettség következtében mára erőteljesen megnőtt a különféle légúti betegségekben szenvedő gyermekek és felnőttek száma. A károsanyag-kibocsátás csökkentése összetett feladat, melyhez az állami szervekre, önkormányzatokra háruló feladatokon túl, a lakosok is hozzájárulhatnak.

Motoros közlekedési eszközeink felelősebb használata jelentős javulást hozhat a levegőminőség javításában.

MINDANNYIAN TEHETÜNK VALAMIT A TISZTÁBB LEVEGŐÉRT:

- Tartsa jó karban autóját, szennyezési adatait ellenőrizze rendszeresen!
- Változtasson közlekedési szokásain, részesítse előnyben a tömegközlekedési eszközöket!
- Vezessen óvatosan! Az agresszív vezetés (gyors fékezés, hirtelen gyorsítás) sokkal több benzint fogyaszt és magasabb kibocsátást eredményez. Ha előreláthatólag több mint egy percig várakozik, kapcsolja ki a motort!
- Ossa meg autóját, ha lehet! Ez azt jelenti, hogy egyszerre többen használnak egy autót (családtagok, ismerősök, akik egy irányba mennek).
- Ha teheti, gyalogoljon, biciklizen többet!

Kerületünkben a Budai-hegységhez tartozó részek tiszta levegőjű, kiemelten védett területek. Az alacsonyabban fekvő belső részeken sajnos a főváros belső kerületeihez hasonlóan jelentős mértékben szennyezett a levegő (**Szilágyi Erzsébet fasor, Alkotás utca, Városmajor utca, Hegyalja út**). A köztes térség levegőminősége mérsékelten szennyezett.

FORGALOMCSILLAPÍTÁS A KERÜLETBEN

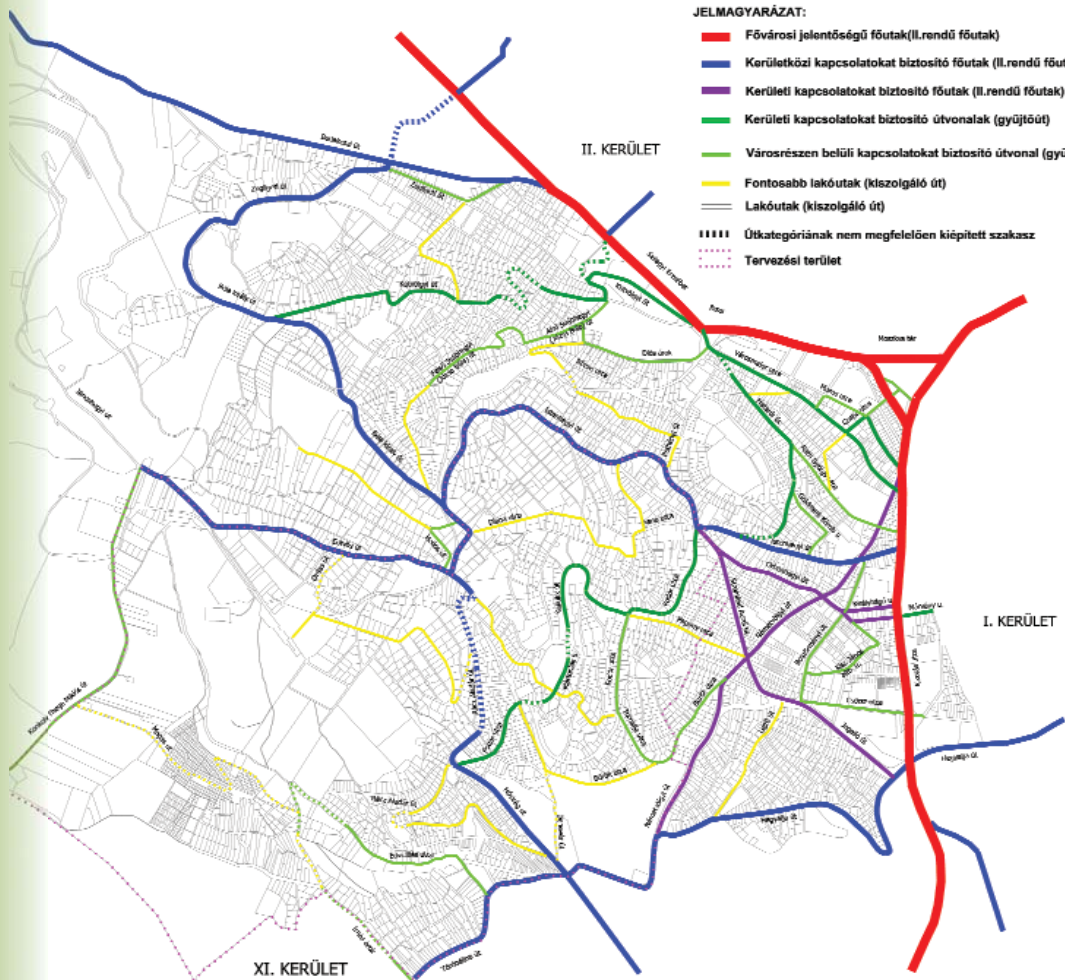
- A kerület képviselőtestülete által tavasszal elfogadott **Integrált Városfejlesztési Stratégia** (IVS) – mely 7–10 éves időszakra határoz meg konkrét városfejlesztési elképzeléseket – kiemelt kérdésként kezeli a forgalomcsillapítást. Eserint nem kívánatos újabb, forgalomvonzó hatású funkciók és létesítmények elhelyezése a kerületben, ellenben forgalomcsillapítási terület lehet a lakóutcák jelentős része.
- Ennek jegyében fejlesztendő a **gyalogos** és – ahol lehet – a **kerékpáros közlekedés**, illetve a lakóterületek védelme érdekében további **forgalomcsillapított zónák** kialakítását tervezi a kerület.
- **Sétálóutcává** válik majd a **Sirály utca Csörsz utca és Jagelló út** közti szakasza – e terület alá ugyanis mélygarázst tervezünk, a felszínen pedig a Biopiac bővülne tovább, amely mára kinőtte a Művelődési Központ kertjét.
- A **Böszörményi út**, a **Márvány utca** és a **Királyhágó tér** területén részben **gyalogos**, illetve **vegyes forgalmú zónát** tervez a kerület vezetése, ahol **új zöldfelületeket**, pihenőhelyeket szeretnénk kialakítani. A környék parkolási gondjainak megoldására a Böszörményi út 20–22 – Beethoven utca 7/b–9 – Kiss János altábornagy utca 31–33/a alatti ingatlanok által határolt területre **mélygarázs** kerülne.
- A fentiekén kívül, szorgalmazzuk a **kötőtpályás közlekedés fejlesztését** (például Fogaskerekű).

A FŐVÁROS ÁLTAL SZABÁLYOZOTT FORGALMKORLÁTOZOTT TERÜLETEK A KERÜLETBEN

Javasolt úthálózat Déli terület

JELMAGYARÁZAT:

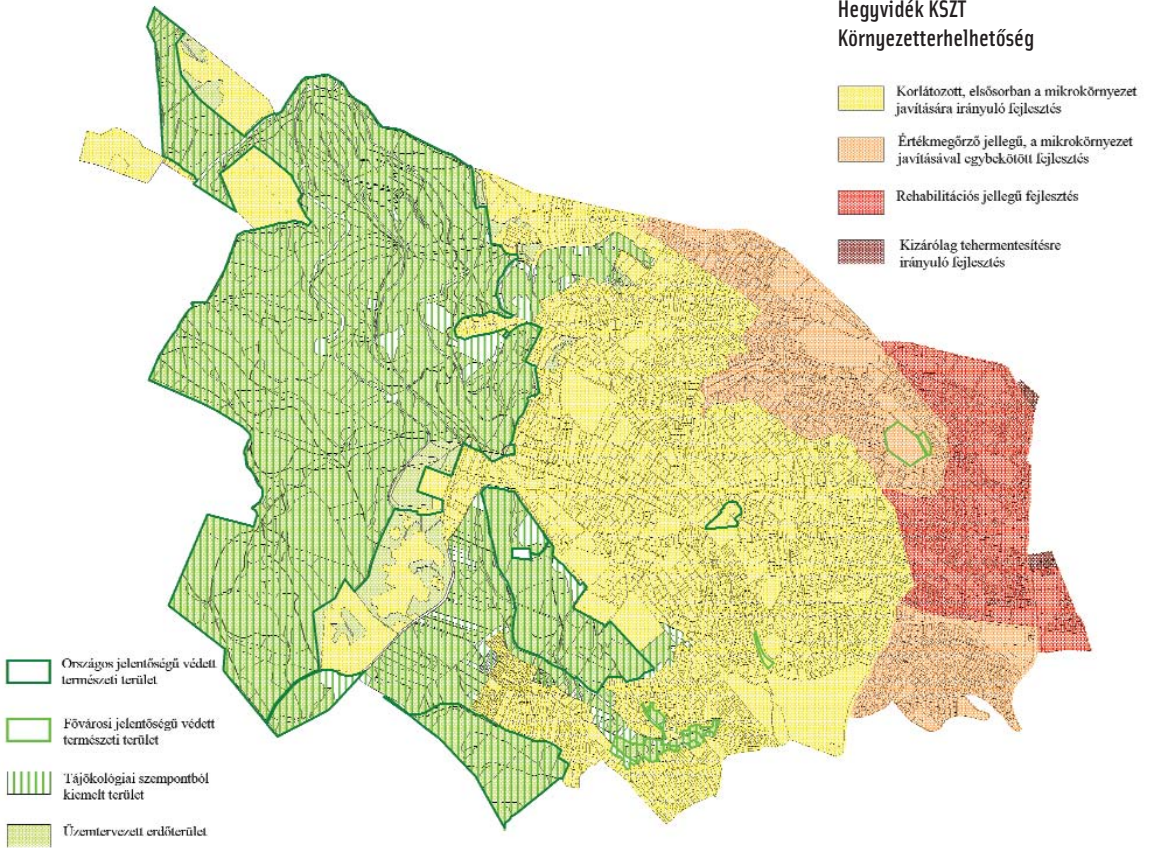
- Fővárosi jelentőségű főutak (II. rendű főutak)
- Kerületközi kapcsolatokat biztosító főutak (II. rendű főutak)
- Kerületi kapcsolatokat biztosító főutak (II. rendű főutak)
- Kerületi kapcsolatokat biztosító útvonalak (gyűjtőtűt)
- Városrészen belüli kapcsolatokat biztosító útvonal (gyűjtőtűt)
- Fontosabb lakóutak (kiszolgáló út)
- Lakóutak (kiszolgáló út)
- ||||| Útkategóriának nem megfelelően kiépített szakasz
- ⋯ Tervezési terület

Budapesten a forgalmkorlátozott övezetek kijelölését, valamint e területekre a behajtási engedélyek kiadásának módját a főváros szabályozza a többször módosított 19/2005. (IV. 22.) rendeletében. Ez alapján a kerületet érintően jelenleg az alábbi korlátozások vannak érvényben:

Védett övezet: Normafa környéke

Hegyvidék KSZT Környezetterheltség

KORLÁTOZOTT FORGALMÚ ÖVEZETEK:

3,5 tonnás korlátozott forgalmú övezet Budán

Területe: a Bem rakpart – Jégverem utca – Fő utca – Clark Ádám tér – Lánchíd utca – Ybl Miklós tér – Várkert rakpart – Döbrentei tér – Szent Gellért rakpart – Szent Gellért tér – Műegyetem rakpart – Goldmann György tér – Irinyi József utca – Október 23. utca – Bocskai út – Karolina út – Villányi út – Budaörsi út – Alkotás utca – Magyar jakobinusok tere – Krisztina körút – Moszkva tér – Margit körút – Bem József utca – Tölgyfa utca – Margit körút által határolt terület, valamint a határoló utak közül a Bem rakpart, a Jégverem utca, a Fő utca, a Clark Ádám tér, a Lánchíd utca, az Ybl Miklós tér, a Várkert rakpart, a Döbrentei tér, a Szent Gellért rakpart, a Szent Gellért tér és a Műegyetem rakpart. **Időbeli hatály: 7 órától 18 óráig és 22 órától 5 óráig**

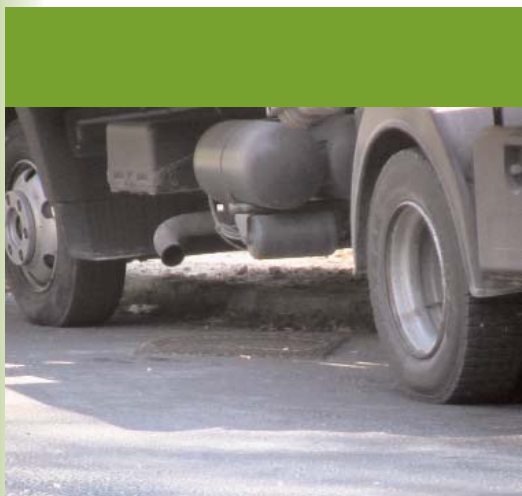
12 tonnás korlátozott forgalmú övezet a Hegyvidéken

Területe: Budakeszi út – Szilágyi Erzsébet fasor – Moszkva tér – Krisztina körút – Magyar jakobinusok tere – Alkotás utca – Budaörsi út – M1–M7 bevezető szakasz–városhatár által határolt terület. **Időbeli hatály: 0 órától 24 óráig** (12 tonnás korlátozás alá nem eső útvonalak a kerületben: Budakeszi út, Szilágyi Erzsébet fasor, Krisztina körút, Alkotás út)

A forgalomkorlátozott területekre a fővárosi rendeletben szabályozott behajtási engedélyek adhatók ki. Behajtási engedélyeket a főváros társaságánál, a **Parking Kft.**-nél lehet igényelni. **Ügyfélszolgálati iroda: 1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 36–38. • Telefon: 06 1 374 0814, 371 0815 • Bővebben: www.parking.hu**

KÉSZÜL AZ ÚJ TEHERFORGALMI STRATÉGIA,

melytől a városba kényszerülő teherforgalom csökkenése várható. Az elképzelések szerint a 12 tonnánál nehezebb járművek ingyenes tranzitútvonalként csak az M0-t használhatnák. A teherautók által jelenleg még díjmentesen igénybe vehető célforgalmi útvonalak (amelyek a városi bevezető utakat és a Hungária gyűrűt kötik össze a nagyobb ipari és logisztikai telepekkel) 2018-ig fokozatosan megszünnének.

JANUÁRTÓL KAMIONSTOP

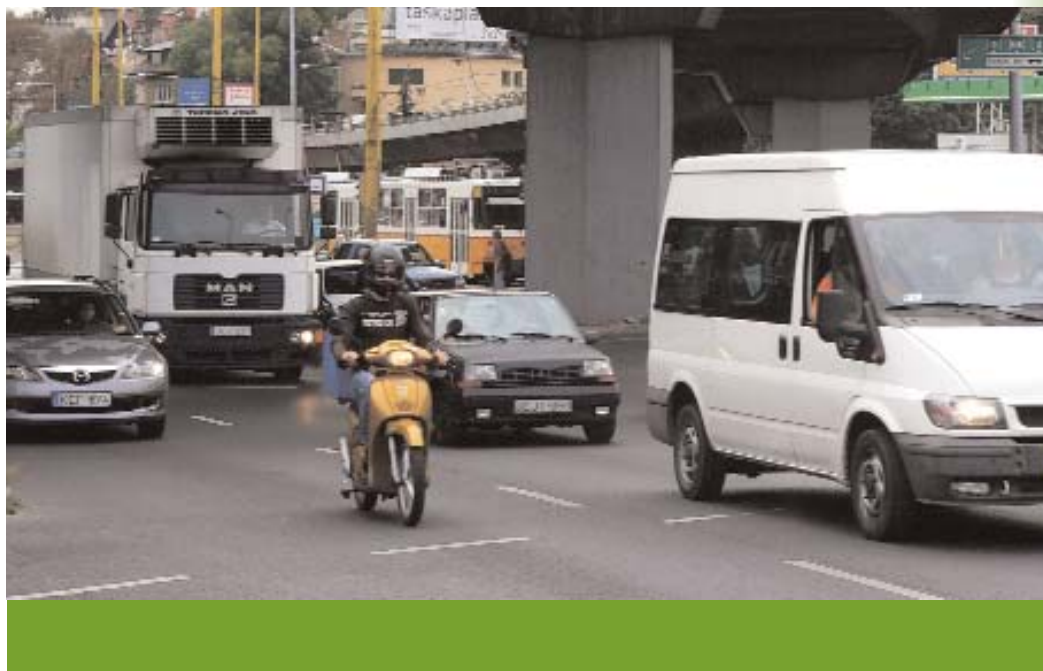
2009 elejétől csak az M0 környékről használhatnák ingyenesen a kamionok Budapest új teherforgalmi stratégiája szerint. Mivel a környékről észak-budai oldala egyelőre nem készült el, Belbudán továbbra is számítani kell a nehézjárművek jelenlétére.

A kerületi önkormányzatokkal egyetértésben kijelölt úgynevezett zöld zónákban a 7,5 tonnánál nehezebb járművek korlátozottabban közlekedhetnek. A zöld zóna budai határai a Moszkva tér – Margit körút – Vérmező utca – Krisztina körút – Alkotás utca – Bocskai út – Budaörsi út vonalában futnának.

AUTÓMENTES NAP

A kerület is csatlakozott a **szeptember 16 és 22** közötti Európai Mobilitási Hét 2008. évi kartájához és vállalta, hogy ebben az időszakban autómentes napot rendez. A program keretében olyan ideiglenes és állandó intézkedéseket kezdeményezünk, amelyek a közösségi, a kerékpáros és gyalogos közlekedés feltételeinek javítását, illetve a jobb levegőminőség elérését célozzák. A nap célja, hogy ráébressze az embereket az autó átgondoltabb használatára. Ennek érdekében ezen a héten nagyobb teret kapnak a társadalmi kezdeményezések: kerékpáros felvonulások, futóversenyek, sportbemutatók, szervezett kirándulások.

A kerületben a **közlekedés** jelenti a legnagyobb zajforrást. Ezek a források a Hegyvidéken **a városi útvonalak**-hoz, a hozzájuk tartozó létesítményekhez (végállomások, kiemelt parkolók), a Déli pályaudvarba futó vasút-vonalakhoz, valamint a fogaskerekűhöz és a gyermekvasúthoz köthetők.

Kerületünk zajvédelmi szempontból három részre osztható:

- az Alkotás utca, Moszkva tér környékének **városias beépítésű, sűrűn lakott** részére,
- a kerület belső és középső részén található **kis- és kertvárosi beépítésű** területeire,
- a külső hegyvidéki, **nagytelkes beépítésű** területekre, illetve a beépítésre nem szánt **erdőterületekre**.

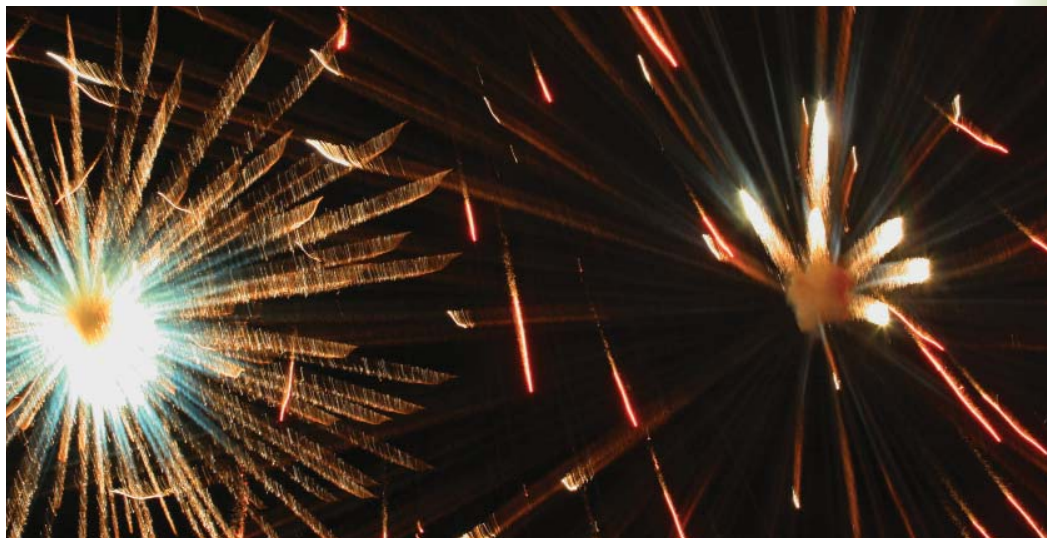
A **közüti közlekedési zaj** a kerületben az Alkotás utcán, a Krisztina körúton, a Szilágyi Erzsébet fasornál, a Városmajor utcában, a Hegyalja úton, továbbá az Istenhegyi úton és a Nagyenyed utcában a legnagyobb. Ezekben a helyeken a nappali mértékadó hangnyomásszint meghaladja a 75 dB-t, ami 12 dB-lel nagyobb az előírt értéknél. A kerület domborzati viszonyainak és településszerkezetének köszönhetően szerencsére aránylag kicsi a **teherforgalom**. A **tömegközlekedés** fejlesztése bizonyos mértékű javulást eredményezne a főutakon. A járművek által okozott zaj csökkentéséhez – főleg az emelkedőkkel terhelt útvonalakon, ahol sokszor a forgalomlassító akadályok (pl. fekvőrendőrk) is nehezítik az egyenletes közlekedést – valamilyenre hozzájárulhatnak a közlekedésszervezési intézkedések, a magánember szintjén, a környezetre is figyelő vezetői stílus.

Jelentősen befolyásolja a közüti forgalom zajkibocsátását az **utak felületének minősége**. Az önkormányzat lehetőség szerint nagy figyelmet fordít az útburkolatok karbantartására. A **Hegyvidéki Útfejlesztési Társulás** 2008-ban 1,5 milliárd forintot költ a kerületi utak korszerűsítésére.

A zajpanaszok alapján viszont az látható, hogy a lakosságot nem is annyira a közlekedés által okozott zaj, hanem az ún. helytelen emberi magatartásból származó zaj zavarja.

A megengedett legmagasabb zajterhelési szinteket a zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 8/2002. (III. 22.) KöM–EüM együttes rendelet mellékletei tartalmazzák. A rendelet különbséget tesz lakóépületek, szociális otthonok, üdülőterületek, stb. között.

KERÜLETI ZAJRENDELET A POLGÁROK NYUGALMÁÉRT

2008. február elsejével lépett hatályba az új kerületi zajrendelet. Az eddigieknél részletesebb, a helyi lakosság érdekeit szem előtt tartó szabályozás meghatározott keretek közé szorítja, esetenként teljesen megtiltja az elvárhatónál nagyobb zajkibocsátással járó tevékenységeket.

A rendelet a túlzott zajterhelést okozó tevékenység gyakorlását bizonyos időszakokban vagy akár napszakától függetlenül megtiltja.

Részletes szabályozás alá esnek a ház körüli munkák, mint a fűnyírás, a lakásfelújítás, illetve a szórakozással kapcsolatos tevékenységek, így a születésnap tűzijáték vagy az otthoni zenehallgatás.

Meghatározásra kerültek a kerti munkaeszközök, például a robbanómotoros fűnyíró, a motoros fűrész vagy a traktor használatának engedélyezett időpontjai. Ezek az eszközök munkanapokon este 8 és reggel 7, valamint hétvégén és pihenőnapokon éjjél és reggel 8, illetve délután 2 óra és éjjél között nem használhatóak. A rendelet előírja, hogy a lakóépületen belüli hangos munkálatok mint a falfúrás és vésés, kizárólag a házirendben előírt időhatárokon belül a közös képviselő és a lakók belegyezésével és tudtával végezhetőek. Szintén bírságra számíthatnak az otthonukban este 10 és reggel 7 óra között zajos tevékenységet folytatók.

Tilos a munkaterületen, közterületen vagy építési telken folytatott, jelentősebb zajjal járó építési, bontási és felújítási tevékenység munkanapokon este 8 és reggel 7 óra között, szombaton éjjél és 8 óra, valamint délután 2 óra és éjjél között, munkaszüneti és ünnepnapokon, illetve vasárnap. Kivételt képeznek a rendelet hatálya alól a veszélyelhárítással kapcsolatos és a technológiai szükségszerűségből adódó tevékenységek. A rendelet pontosan megfogalmazza és korlátozza a zajjal járó cselekményeket, és ezek függvényében a zajterhelés lehetséges időtartamát.

Az önkormányzat illetékes osztályai, a szabálysértési és a környezetvédelmi iroda folyamatosan ellenőrzi a kerület közterületeinek zajterhelését. Ide várják a lakossági bejelentéseket is a **06 80 200 907 ingyenesen hívható kerületi zöldszámon.**

KEVESEBB REPÜLŐGÉP A HEGYVIDÉK FELETT

Ismétlődő lakossági panaszok miatt a kerület polgármestere a gazdasági miniszterhez fordult, melynek eredményeképp **2006 végén módosító rendelkezéseket hozott a a TORN03D SID elnevezésű légifolyosó használatának felfüggesztéséről a Ferihegyi repülőtérrel üzemeltető Budapest Airport Zrt., illetve a HungaroControl Magyar Légforgalmi Szolgálat.**

Az úgynevezett kötött indulási útvonal addig ugyanis a Budai-hegység fölé irányította a város irányában felszálló gépeket. Mennyiségileg nem szűnt meg a felszálló gépek forgalma, csupán áthúzódott a kerulettől északra, illetve délre lévő területekre.

A legnagyobb zajterhelést ugyanakkor nem a város felett átrepülő, hanem a fel- és leszálló gépek okozák, melyek útvonala szintén módosításon esett át. A légifolyosók „hurkait” kijebb tolták, így azok nem Budapest légterébe esnek. A hurkok kialakításának gyakorlati szerepe az, hogy a beérkező gépek ne a város felett keringjenek, miközben leszállási engedélyre várnak. Jelentős zajszennyezést keltő probléma, hogy a gépek kötött pályájukat akár három-négy kilométerrel elhagyva, a rendelkezések ellenére rendszeresen a lakott övezetek fölé kerülnek. Ennek elkerülése érdekében a **B. A.** ígérete szerint szigorodik a menetpályák betartásának ellenőrzése.

A rendeletek értelmében a lakott területek felett magasabbra került a repülési övezet, ami szintén kisebb zajterhelést eredményez. A repülőgépek korábban már a 3000 láb (914 méter) repülési magasság elérésekor letérhettek a kijelölt légifolyosóról. A módosító rendelkezés szerint a magassági küszöb több mint duplájára, azaz 7000 lábra (2133 méter) nőtt, valamint nőtt a felszálló gépek emelkedési mértékének szöge is.

2006-os szabályozás óta harmadára csökkent az éjszakai repülőforgalom Budapest légterében. Éjfél és öt óra között legfeljebb négy repülési engedély adható ki, este tíztől reggel hatig pedig legfeljebb negyven gép repülhet a légtérben.

További információ: Budapest Airport Zrt., Környezetvédelmi osztály • Telefon: 06 1 296 8529

Az energiatakarékosság ma már a **környezettudatosság** része, hiszen közös feladatunk, hogy ne pazaroljuk el még meglévő energiakészleteinket, illetve hogy minél tudatosabban használjuk a természetből nyerhető energiákat. Akit ez a szemlélet még nem motivál, az energiaárak folyamatos növekedése mellett megtapasztalhatja, hogy az energiatakarékosság legtöbbünknek gazdasági érdeke is.

LAKOSSÁGI ENERGIATAKARÉKOSSÁGI PÁLYÁZATOK

A **Nemzeti Energiatakarékossági Program** keretén belül lakossági energiahatékonysági beruházásokra évente lehet támogatást kérni.

Nyílászárók és energetikai berendezések korszerűsítésére, külső hőszigetelésre, valamint megújuló energiaforrások hasznosítását elősegítő fejlesztésekre lehet pályázni, illetve kedvező kamatozású hiteleket igénybe venni. Az évente meghirdetett pályázatokról a www.khem.gov.hu honlapon, illetve a www.zoldtech.hu honlapon is lehet tájékozódni.

KERÜLETI INTÉZMÉNYEK HŐTECHNIKAI KORSZERŰSÍTÉSE

2008-ban közel negyvenmillió forintot fordítottunk a kerület intézményeinek hőtechnikai korszerűsítésére, ami többek között ötszáz új nyílászáró beépítését tette lehetővé. Az elavult nyílászárók cseréjén túl tetőjavítások és a hiányzó épületszigetelések pótlása is szerepel a tervekben.

2007-ben új nyílászárókat kapott a **Tamási Áron iskola**, az épület homlokzatának rekonstrukcióját még 2008-ban befejezik. 2005-ben indult meg a **Virányos Általános Iskolában** az ablakok cseréje, amit 2006-ban a homlokzat teljes felújítása követett. Az energetikai fejlesztéseknek köszönhetően a két intézményben több mint húsz százalékos energiamegtakarítást sikerült elérni. Az **Arany János Gimnázium** tavalyi felújítása során felületkezelték az ablakokat. Kicserélték az első emeleti ablakokat a **Németvölgyi iskolában**, új ablakokat kapott a **Kós Károly iskola**, míg a **Mártonhegyi úti bölcsődében** az épület ajtajainak cseréje mellett a meglévő műanyag nyílászárókat kellett korszerűsíteni. Hő és hangszigetelő ablakokat kapott a **Normafa Orvosi Rendelő** és a **Krisztinavárosi bölcsőde** korábban vegyes szerkezetű udvari portálja. Várhatóan legalább huszonöt százalékkal csökken az említett intézmények energiafelhasználása a fűtési idényben. Befejeződött a homlokzat rekonstrukciója a **Normafa óvodában**, míg a **Városmajori gimnáziumban** kicserélték a díszterem elhasználandó Alaplast nyílászáróit.

Hamarosan megindulhat a **Polgármesteri Hivatal** energiafelhasználásának racionalizálása. A nyílászárók tervezett cseréjével mintegy 25%-kal csökken majd az épület energiaigénye.

TIPPEK A MINDENNAPOKRA

Hogyan csökkenthetjük energiaköltségeinket?

Kis változtatásokkal energiafogyasztásunkat anélkül is csökkenthetjük, hogy életminőségünket rontanánk.
Spóroljon pénzt és energiát!

- Hagyományos izzó helyett használjon energiatakarékos villanykörtét és csak akkor világítson, ha arra valóban szüksége van! Íróasztalát állítsa az ablak mellé!
- Éjjelre készenléti üzemmód helyett kapcsolja ki a számítógépet, a TV-t és egyéb elektronikai berendezéseit!
- Mosáskor magas hőfok helyett a 30 fokos víz is sokszor elegendő.
- Új háztartási gép vásárlásakor törekedjen minél jobb energiahatékonyságúra (A, A+), így akár 30% energiát is spórolhat.
- Fürdés helyett zuhanyozzon! A fürdés átlagosan kétszer annyi vizet fogyaszt mint a zuhanyzás.
- Ne fűtse túl az otthonát! Ha csak 1 fokkal csökkenti az otthoni hőmérsékletet, azzal 5–10%-os megtakarítást érhet el fűtésszámláján!
- Megfelelő hőszigeteléssel rengeteg energiát takaríthat meg. Nyílászáróit hőszigetelje!
- Ha hűtő-fűtő klímakészülék van szerelve a lakásba, akkor a tavaszi-őszki átmeneti időben, 5 fok feletti külső hőmérséklet esetén a központi fűtés alternatívájaként érdemes a klímakészüléket hőszivattyúként fűtésre is használni.
- Alápincézett vagy garázs feletti földszinti lakás esetén a lakás alatti földem (alulról a garázs/pince felől) való hőszigetelése indokolt.
- Padlás alatti lakásoknál a padlásfödém hőszigetelése a padlás felől szintén energiát takarít meg.
- Termoüvegek gázzal való utántöltése öt-hat évenként indokolt lehet az üvegfelületek megnövekedett hőátadásának csökkentésére.

További hasznos tanácsokat találhatunk a www.energiatakarakossag.hu honlapon.

MEGÚJULÓ ENERGIAFELHASZNÁLÁS

Az **energiafajták**nak két alapvető kategóriája létezik.

- 1 A **kimerülő**, vagy **fosszilis energiaforrások** (például a **szén, kőolaj, földgáz**), melyek jóval lassabban termelődnek újra, mint ahogy az emberiség azt kiaknázza.
2. A **megújuló energiaforrások**, melyek folyamatosan újratemelődnek, tehát kimeríthetetlenek, mint a **nap-, szél-, víz-** vagy a **geotermikus** energia.

A fosszilis energiahordozók végeessége, növekvő ára, illetve az azok felhasználásával halmozódó környezeti károk – a talaj- és légszennyezés, valamint azok következményei – visszafogása érdekében a világon egyre több helyütt próbálják kiaknázni a megújuló energiaforrásokban rejlő lehetőségeket.

A hegyvidéki önkormányzat által készített vízföldtani felmérés kimutatta, hogy a terület alacsonyabban fekvő részei igen gazdagok talajvízben, s ez a természeti adottság kedvező lehetne hőszivattyúk alkalmazásához.

FŰTÉS ÉS HŰTÉS HŐSZIVATTYÚVAL

A hőszivattyú a környezet energiájának hasznosítására szolgáló berendezés, mellyel lehet fűteni, hűteni, meleg vizet előállítani. A berendezés külső energia segítségével a hőt az alacsonyabb hőfokszintről egy magasabb hőfokszintre emeli, legtöbbször a föld, a levegő és a víz által eltárolt napenergiát hasznosítva (a hűtőgép is hasonlóan működik: a szekrény belsejéből szállítja el a hőt, tehát hűti, majd ezt a hőmennyiséget a hátulján lévő csöveken adja le). A **geotermikus hőszivattyú** a föld (talaj, talajvíz) és a ház belső terei között szállít hőt. Mivel a talaj mélyebb rétegének hőmérséklete lényegében egész évben állandó (hat méter mélyen átlagosan +12 fok), télen a talajtól hőt elvonva fűthetünk (vagy a fűtésre rásegíthetünk), nyáron a talajt „melegítve” hűthetjük a házat.

Egyre elterjedtebb megújuló energiaforrás a napkollektor és a napelem.

A **napkollektor** olyan épületgépészeti berendezés, mely a napenergia felhasználásával közvetlenül állít elő fűtésre, vízmelegítésre használható hőenergiát. A hőcserélő közeg jellemzően folyadék, ám levegő is használható. A **napelemek** ezzel szemben olyan eszközök, amelyek a fénysugárzás energiáját közvetlenül villamos energiává alakítják.

A legtöbb alternatív lehetőséggel az egyes technológiák kiforratlansága vagy jelentős költségigénye okán a helyi lakóközösségek egyelőre még nem igazán tudnak élni. Valószínű azonban, hogy a technikák rohamos fejlődésével és a berendezések árainak csökkenésével hamarosan újabb lehetőségek nyílnak meg a megújuló energiaforrásokat hasznosítani kívánó házak előtt. Például már meglévő házakra is lehet napkollektort szerelni (www.gaiasolar.hu).

Amennyiben egy lakóközösség valamilyen megújuló energiára épülő hűtési, fűtési vagy áramtermelő rendszer kiépítését tervezi, mindenképpen érdemes elvégeztenniük az épület energetikai átvilágítását. **A vizsgálat ugyanis könnyen arra az eredményre juthat, hogy az energiafelhasználásban számottevő csökkenés már a falak és a nyílászárók szigetelésével, a gépészeti berendezések korszerűsítésével elérhető.**

A KLÍMAVÁLTOZÁSRÓL

A globális klímaváltozási tendenciák és bizonyos emberi tevékenységek (ipari tevékenység, közlekedés) által okozott káros környezeti hatások közti összefüggés már nemcsak a tudatos környezetvédők számára nyilvánvaló.

A fosszilis energiahordozók (szén, gáz, benzin) elégetésekor üvegházhatású gázok – elsősorban széndioxid – kerülnek a levegőbe, s ez elősegíti a globális felmelegedést. Az elmúlt száz évben átlagosan 0,5 fokkal emelkedett a globális hőmérséklet a Földön. A további hőmérséklet emelkedés az emberiségre nézve komoly következményekkel járhat. A globális felmelegedés nem fog magától megszűnni, ehhez ösztörszaldalmi, nemzetközi erőfeszítések szükségesek. A klímaváltozás kellemetlen hatásainak kivédésére a kerületben hathatós programok kidolgozását tervezzük a MTA Éghajlatkutató Intézete segítségével.

Mindannyian tehetünk valamit a szén-dioxid kibocsátás csökkentéséért, energiafelhasználási szokásainkra való odafigyeléssel, kisebb-nagyobb változtatásokkal. Ez a 2008-as Környezetvédelmi Világnap kampányának fő üzenete is.

A Hegyvidéki Önkormányzat körülbelül kéthavonta tartandó környezetvédelmi előadásorozatot szervez a klímaváltozás, energiatakarékosság, környezetvédő praktikák témakörében. Az első előadást október végén a komposztálásról tartjuk. A pontos időpontról és a helyszínekről a **Hegyvidék újság**ból, illetve a kerület honlapjáról (www.hegyvidek.eu) lehet majd tájékozódni, illetve érdeklődni a **Főépítési és Környezetvédelmi Irodán**. *Telefon: 06 1 224 5961 • E-mail: zoldhegyvidek@bp12ker.hu*

ZÖLD ÓVODÁK A HEGYVIDÉKEN

Noha a legfontosabb a családi példa, a környezeti nevelés ma már minden óvoda pedagógiai programjában megtalálható. Vannak azonban olyan közösségek, ahol az átlagosnál több figyelmet fordítanak a környezettudatos magatartás erősítésére.

A kerületből eddig két intézmény nyerte el az Oktatási és Kulturális Minisztérium, valamint a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium által meghirdetett pályázat keretében a Zöld Óvoda címet.

MACKÓS ÓVODA

Az önkormányzat által fenntartott intézményben az egészséges életmódra nevelés és a hagyományőrzés mellett a **környezeti nevelés** élvez elsőbbséget. Céljuk, hogy segítsék a gyermekek környezettudatos magatartásának megalapozását környezet-harmonikus szokások kialakításával. Sok mindent tesznek ennek megvalósításáért: hosszú évek óta kiemelt helyen szerepelnek mindennapjaikban a környezeti neveléssel kapcsolatos tevékenységek. A **környezettudatos magatartás** alapjainak letétele már a higiénés szokások alakításánál megkezdődik a víz, a folyékony szappan, a papírtörölköző **takarékos** kezelésével.

A gyermekek minden délelőtt **gyümölcsöt, zöldséget fogyasztanak**, a nap folyamán pedig **kétszeres szűrősen átment vízzel olthatják szomjukat**. A keletkező konyhai hulladék egy részét **komposztálják**, a komposztot pedig az óvoda kiskertjében tápanyag-utánpótlásra használják fel.

A gyerekekkel igyekeznek minél többet a **szabadban lenni** – délelőttönként a 20 perces tornákat lehetőség szerint kint tartják. A természetről kirándulásokon szereznek közvetlen tapasztalatokat. Ősszel és tavasszal félnapos, illetve egész napos **kirándulásokat, nyáron táborokat is szerveznek**.

A nagycsoportosok a Duna-Ipoly Nemzeti Parkban **madárgyűrűzésen és „mókus odú-kukucsáláson” is részt vehettek**, illetve a vízi élővilágot is behatóan megismerhették a természetvédelmi szakemberek vezetésével. Gyakran járnak a Fővárosi Állat- és Növénykertbe, a Mezőgazdasági-, és a Természettudományi Múzeumba, a Normafához, valamint a Budakeszi Vadasparkba.

A Mackós Óvoda címe: 1126 Budapest, Németszőlgyi út 46. • Telefon: 06 1 356 60528 • Vezetője: Pósch Mária

ZÖLDERDŐ ÓVODA

Az alapítványi formában működő – korábban szintén a kerület által fenntartott – intézmény a Budagyöngyénél egy ősfás park által körülvevett kétszintes villaépületben működik.

Fontos számukra a családias, derűs légkör mellett a hagyományos értékek átadása és a **környezettudatos szemlélet**. **Természetvédő csoportok**at indítanak, melyekben a gyerekek hetente **kirándulnak** a budai erdőkben, nyáron pedig együtt **táborozhatnak** falusi környezetben.

Az óvoda kertje is sok lehetőséget nyújt a természet tanulmányozására – a gyönyörű, gondozott ősfás parkban egy kis **tanösvény** került kialakításra, ahol a gyerekek a budai hegység növényvilágával találkozhatnak. Az ovisok „**növénysimogató**” foglalkozásokon ismerkedhetnek meg a kert flórájával, illetve a szabadban töltött órák során sokféle mulaszt megfigyelhetnek. A park kiváló lehetőséget ad a **komposztálás** eltanulására is, sőt, az itt termő somból még a **somlekvár-főzés** tudományát is elsajátíthatják.

A környezetbarát szemléletmód a kert gondozása során is előtérbe kerül, így például a locsoláshoz az összegyűjtött esővizet használják fel. Az óvodaépület fenntartása során szintén a **környezetbarát megoldásokat** keresik: ennek szellemében a hulladékokat szelektíven gyűjtik, a takarításhoz és a festési munkákhoz környezetkímélő szereket választanak, a világításhoz pedig energiatakarékos izzókat szerelnek fel.

A Föld napi kerti mulatságon – a szülők bevonásával – bioételekkel vendégelik meg egymást.

A Zölderdő Óvoda **tagja a Környezet- és Természetvédelmi Oktatóközpontok Országos Szövetségének**, s e szervezet óvodai tagozatának **akkreditált továbbképző-helyeként** is működik. Az intézmény emellett **elindítója és évek óta szervezője a kerületi óvodák Környezeti Találkozójának**, ahol a nagycsoportosok játékos verseny keretében különböző környezetvédelmi témákban szerezhetnek hasznos ismereteket.

Zölderdő óvoda: 1122 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 26. • Telefon: 06 1 394 2458 • Vezető: Nagyvári Györgyné

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium, valamint a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium minden évben pályázatot hirdet óvodák számára a „Zöld Óvoda” cím elnyerésére, melynek célja, hogy elismerjék az egyes intézmények által folytatott magas szintű környezeti nevelési munkát. Az elbírálás során egy adott kritériumrendszernek kell megfelelni: a szakmai bírálóbizottság egyebek mellett azt vizsgálja, hogy a helyi pedagógiai program a környezeti nevelésre építve kezeli-e a gyermekek fejlődését elősegítő tevékenységeket, illetve tartalmazza-e a fenntarthatóság pedagógiája iránti elkötelezettséget. Megnézi, hogy kiemelt helyen szerepelnek-e a helyi adottságokhoz igazodó természet- és környezetvédelmi feladatok, mint például a fák védelme, a faápolás, faültetés, a madárvédelem, a hulladék újrahasznosítása, az egészséges táplálkozás, az energiatakarékosság, illetve az épített és a természeti környezet védelme. A környezetbarát szemléletmódot az óvoda infrastruktúrájának fenntartása során is figyelembe kell venni, így fontos, hogy az energiatakarékosság, a szelektív hulladékgyűjtés, vagy épp a környezetkímélő anyagok használata alapvető követelmény legyen a mindennapi munka során.

Ökoiskoláknak azok az oktatási intézmények nevezhetők, ahol a tantervben és a pedagógiai programban **meghatározó szerep jut a környezeti nevelésnek**. Az Ökoiskolák dolgozói tudatában vannak a fenntarthatóság kérdéskörének fontosságával és ezt a szempontot mindennapi munkájuk során érvényesítik, továbbá együttműködnek a helyi környezeti problémák vizsgálatában, megoldásában is. Az **Ökoiskola-hálózat** az OECD (*Organisation for Economic Co-operation and Development* – Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet) „ENSI (*Environment and School Initiatives* – Környezeti Iskolai Kezdeményezések)” elnevezésű nemzetközi projektjeként **1986-ban indult útjára**. A hálózatnak ma már több mint tíz országban sok száz tagja van. Nálunk az Ökoiskola-címet az Oktatási és Kulturális Minisztérium, valamint a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium által évente kiírt pályázaton lehet elnyerni – eddig ezt a címet mintegy háromszáz iskola kapta meg Magyarországon.

VÁROSMAJORI GIMNÁZIUM

Az önkormányzati fenntartású intézmények közül elsőként kapta meg 2003-ban az Ökoiskola címet.

Az iskola mára a **hazai hálózat egyik központi szereplőjévé vált**: az elmúlt években három alkalommal is vendéglátója volt a Magyarországi Ökoiskolák Országos Találkozójának.

Az intézmény kezdetektől fogva fontosnak tartja a környezettudatos gondolkodás erősítését, melyet a gyakorlatban is alkalmaznak. Fénymásoláskor például a tanárok a tartalmak praktikus szerkesztésével kevesebb oldalszámmal másolnak, hogy ne pazarolják a festékanyagot. Ha véletlenül rontott fénymásolat készül, az üresen maradt hátoldalt újra felhasználják. A papírhulladékot a szelektív-hulladékgyűjtő konténerben gyűjtik. A papírt a gyerekek is szelektálják, évente kétszer az osztályok között papírgyűjtési versenyt szerveznek. A gyűjtést az iskola jutalmakkal motiválja, a pénzt az osztályok a saját programjaikhoz használhatják fel. A diákokat egy ideje a PET-palackok gyűjtésére is ösztönözni kívánják. A hulladék helyigényének csökkentésére rövidesen egy palackzsugorító készüléket telepítenek az intézménybe.

A tanév során a biológia-kémia munkaközösség különféle **környezetvédelmi programokat**, terepgyakorlatokat tart a diákoknak. Rendszeresen **részt vesznek erdőtakarítási akciókban**, természetvédelmi területek folyópartjainak takarításában. Emellett az iskola kertjében szemléltető jelleggel **zöldhulladékot komposztálnak**, illetve télen a **madarak etetéséről is gondoskodnak**.

Cím: 1122 Budapest, Városmajor u. 71. • Telefon: 06 1 356 1698 • Igazgató: Szebedy Tas

NÉMETVÖLGYI ÁLTALÁNOS ISKOLA

A kerületi fenntartású intézmények közül – a Városmajori Gimnázium után – az iskola másodikként kapcsolódott be az ökoiskolák nemzetközi hálózatába, ám elsőként csatlakozott a Hegyvidéki Önkormányzat és a Pilisi Parkerdő Zrt. Budapesti Erdészetének közös kezdeményezéséhez, melynek keretében egy **erdőrésletet fogadtak örökbe** a diákok a **Normafánál**. Az örökbefogadással az intézmény diákjai vállalták, hogy rendszeresen segítenek az erdészetnek a frekvenciánálta helyen lévő erdő takarításában – ennek jegyében már **több szemétszedési akciót is szerveztek**. Természetesen az iskolások nem csak takarítani járnak az erdőbe: tanórák keretében **sok időt töltenek a természetben**, alaposan megismerve annak élővilágát. A tanévenként megrendezett témnapokon a „birtokba vett” területen – különböző játékos feladatok keretében – a gyerekek összemérhetik tudásukat különböző természeti kérdésekben. Az erdőismereti témák átadásában az erdészet munkatársai is közreműködnek, például segítenek a növényfelismerési feladatoknál. A tudásbővítés mellett sportoláshoz is kitűnően alkalmas az általuk örökbefogadott erdő rész, itt található ugyanis a parkerdőgazdaság által kialakított Erdei Tornapálya.

Versenyeznek az osztályok a **papír, illetve a PET-palackok szelektív gyűjtésében** – ez utóbbi hulladékfajtából rendszeresen olyan nagy mennyiség gyűlik össze, hogy már egy kis faházat kellett felállítani az udvaron az ideiglenes tároláshoz. Az osztályok közötti **verseny a környezeti ismeretek elsajátítása terén** is folyamatosan zajlik; az egész tanéven át tartó vetélkedés győzteseinek jutalma egy természetvédelmi témájú kirándulás. A hátsó udvarba padokat helyeztek ki, hogy **jó időben kint**, a fák árnyékában tarthassanak a gyerekeknek környezetismeret órákat.

Cím: 1126 Budapest, Németvölgyi út 46. • Telefon: 06 1 356 0046 • Igazgató: Dohány András

TAMÁSI ÁRON ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS NÉMET KÉT TANNYELVŰ NEMZETISÉGI GIMNÁZIUM

Az ökoprogram keretében többek között a **szelektív hulladékgyűjtésre**, valamint az **egészséges táplálkozás meghonosítására** helyezik a hangsúlyt az intézményben.

Évente háromszor szerveznek **papírgyűjtést** a diákok között. Az ilyenkor beérkező négy-öt konténernyi papírért kapott pénzt itt is az osztályok között osztják szét.

Népszerű az **elem és a fémdoboz gyűjtés**, a gyerekek szívesen használják az üres üdítős dobozok térfogatának csökkentésére szolgáló **présgépet**. Az intézmény vezetése hangsúlyt helyez arra, hogy az **iskola büféje** minél **egészségesebb ételekkel** várja a gyerekeket. Ennek érdekében számúzték a kínálatból a fiatalok körében népszerű kólát, helyette 100 százalékos gyümölcsleveket árulnak. Az édességeket gyümölcscsel, a cukros süteményeket teljes kiőrlésű péksüteményekkel igyekeznek pótolni. Az iskola bővítésekor **napkollektorok** beépítését is tervezik, melynek költségeit részben, elnyert EU-s forrásból szeretnék fedezni.

Cím: 1124 Budapest, Mártonhegyi út 34. • Telefon: 06 1 457 0718 • Igazgató: Hajnal Gabriella

KŐPARK TANÖSVÉNY

A Jókai-kertben kialakított hangulatos tanösvényt a magyarországi bányákból, külszíni fejtésekből származó különböző anyagú kőtömbök teszik változatossá. A könnyen bejárható, mégis izgalmas sétát ígérő útvonalon négyszáznegyven millió év természeti képződményei várják a látogatókat. A **Költő utca 21.** alatti kerítéssel körbezárt területen futó tanösvény a leggyakrabban előforduló hazai kőzettípusokat keletkezésük sorrendjében mutatja be.

KÖRNYEZETVÉDELMI SZERVEZETEK A HEGYVIDÉKEN

MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET

Kerületünkben működik Kelet-Közép Európa egyik legnagyobb, tízezer tagot számláló civil természetvédelmi szervezete, a **Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület** (MME). A szervezet célja hazánk páratlan természeti változatosságának megőrzése.

Programjai között szerepel a:

- **fajvédelem** (pl. gólya-, ragadozómadár- és a tűzokvédelmi program)
- **élőhelyvédelem** (közreműködés több mint 5000 természetvédelmi szempontból értékes terület megóvásában)
- **szemléletformálás** (évente többszáz előadás, rendezvény szervezése)

Táboraikban, rendezvényeiken évente 30–50 ezer gyermek és felnőtt vesz részt. Az egyesület működteti a **Madarász sulit** és **Madarász ovi** programokat.

Az egyesület **„Madarbarát kert”** akciója országos mozgalommá nőtte ki magát, országszerte több mint 4000 regisztrált résztvevővel. A program keretében hasznos tanácsokat juttatnak el madárvédelmi, kertészeti munkákhoz, biztonságos madárvédelmi berendezéseket ajánlanak, madárvédelmi tanácsadói háttérrel biztosítanak. Aki teljesíti a program feltételeit, madárbarát kert elismerő címet és táblát kap az egyesülettől.

MI SZÜKSÉGES A MADÁRBARÁT KERTHEZ?

- Madárbarát kerti környezet és növényzet kialakítása (például bokrok alatt hagyott avar, búvóhelyek, madárbarát cserjék ültetése)
- Madárvédelmi berendezések alkalmazása (odúk és itató, téli madáretetés)
- Madárbarát magtatartás (erős rovarirtószerek kerülése, madárriasztás mellőzése)

Az akció a különböző lakó-és munkahelyi környezethez alkalmazkodva tartalmaz csatlakozási lehetőséget: **„Madarbarát panel”, „Madarbarát óvoda”, „Madarbarát iskola”** és **„Madarbarát munkahely”** tevékenységek keretében.

Ha ön is szeretne belépni az MME tagjai közé, vagy a Madárbarát kert programba, regisztrálhat az egyesület honlapján (www.mme.hu), vagy jelentkezhet az alábbi elérhetőségeken: **MME, 1121 Budapest, Költő u. 21. Telefon: 06 1 275 6247 • E-mail: mme@mme.hu**

WWF MAGYARORSZÁG

A XII. kerületben található a **WWF Nemzetközi Természetvédelmi Szervezet** magyarországi képviselete. A WWF célja a biológiai sokféleség megőrzése, a környezeti szennyezések csökkentése és a természeti erőforrások hosszú távon fenntartható használatának elősegítése. Hazánkban 1991-ben nyitotta meg irodáját WWF Magyarország néven.

A **WWF Magyarország** természetvédelmi munkája kiterjed a vizes élőhelyek – kiemelten a folyóvízi és ártéri rendszerek – és a veszélyeztetett erdőtülsulások védelmére, a fenntartható, környezetbarát mezőgazdaság és vidékfejlesztés területére, a védett és veszélyeztetett élőhelyek és fajok megóvására. A szervezet elkötelezett a mérgező vegyi anyagok számának csökkentésében, az éghajlatváltozás mérséklésében és a környezettudatosság fokozásában. 11 éves munkájának eredményeként például a hazánkból kivándázott európai hód újra ártéri erdeink lakója lett.

Hogyan lehet segíteni és támogatni természetvédelmi tevékenységüket? Lépjen be a Panda Klubba vagy fogadjon örökbe óriáspandát, tigrist, jegesmedvét vagy delfint! Részletek a www.wwf.hu weboldalon található.

A WWF Magyarország székhelye: 1124 Budapest, Németvölgyi út 78/B • Telefon: 06 1 214 5554

KERÜLETI KÖRNYEZETVÉDELMI RENDEZVÉNYEK A HEGYVIDÉKI ÖNKORMÁNYZAT SZERVEZÉSÉBEN

TAVASZI KERÜLETTAKARÍTÁSI NAP	április 22-i Föld Napjához kapcsolódó rendezvény, az azt megelőző vagy azt követő hétvégén
ERDŐTAKARÍTÁS A NORMAFÁNÁL	április 22-i Föld Napjához kapcsolódó rendezvény, az azt megelőző vagy azt követő hétvégén
FAÜLTETÉSEK	április
KEDVEZMÉNYES VIRÁGVÁSÁR	évente kétszer: április vagy május
AKKUMULÁTOR-, PAPÍR- ÉS ELEKTRONIKAI HULLADÉKGYŰJTÉSI AKCIÓ	évente kétszer: április vagy május, illetve október vagy november
LAKOSSÁGI VIRÁGOSZTÁS	május
AUTÓMENTES NAP	szeptember 22. körül
KERTI ZÖDHULLADÉKGYŰJTÉSHEZ ALKALMAS ZSÁKOK OSZTÁSA	október
KOMPOSZTÁLÓ ESZKÖZÖK OSZTÁSA, KOMPOSZTÁLÁS NÉPSZERŰSÍTÉSE	október

JANUÁR 1.	Béke világnapja
FEBRUÁR 1.	Tisza élővilágának emléknapja
MÁRCIUS 6. MÁRCIUS 22.	Nemzetközi Energiahatékonysági Nap A Víz Világnapja
ÁPRILIS 18. ÁPRILIS 22.	Műemlékvédelmi Világnap Föld Napja
MÁJUS 10. MÁJUS 15. MÁJUS 22. MÁJUS 24.	Madarak és Fák Napja Nemzetközi Klímaváltozási Akciónap Biodiverzitás Védelmének Világnapja Európai Nemzeti Parkok Napja
JÚNIUS 5. JÚNIUS 8. JÚNIUS 17.	Környezetvédelmi Világnap Óceánok Világnapja Elsivatagosodás és Aszály Elleni Világnap
JÚLIUS 11.	Népesedési Világnap
AUGUSZTUS 9.	Állatkertek Napja
SZEPTEMBER 22. SZEPTEMBER 23.	Európai Autómentes Nap Világtakarítási Nap
OKTÓBER 4. OKTÓBER 15. OKTÓBER 21. OKTÓBER 31. OKTÓBER VÉGE	Állatok Világnapja Nemzetközi Gyalogló Nap Földünkért Világnap Takarékossági Világnap TV kikapcsolási hét
NOVEMBER 17. NOVEMBER 18. NOVEMBER 24.	Országos Dohányzásmentes Nap Meteorológiai Világnap Nemzetközi Ne Vásárolj Semmit Nap

..... **AJÁNLOTT INFORMÁCIÓS KÖRNYEZETVÉDELMI HONLAPOK**

ÁTFOGÓ

E-misszió Egyesület • www.e-misszio.hu
Greenfo – Zöld iránytű a neten • www.greenfo.hu
Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium • www.kvvm.hu
Ökoszolgálat • www.okoszolgalat.hu
WWF • www.wwf.hu

HULLADÉKGAZDÁLKODÁS

Fővárosi Csatornázási Művek Zrt. • www.fcsm.hu
Hulladék Munkaszövetség (HuMusz) • www.humuszt.hu
www.hulladek.lap.hu
Hulladéksors Recycling Magazine • www.hulladeksors.hu
ÖKO-Pack Kht. • www.okopack.hu
www.vizugy.hu
www.komposztalj.hu
Fővárosi Közterület-fenntartó Zrt. • www.fkf.hu

TERMÉSZETVÉDELEM, ZÖLDFELÜLETVÉDELEM

Duna-Ipoly Nemzeti Park • www.dinpi.hu
Magyar Természetvédők Szövetsége • www.mtvsh.hu
Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME) • www.mme.hu
Pilis Parkerdő Zrt. • www.parkerdo.hu
www.natura.2000.hu
www.tajsebeszet.hu

LEVEGŐTISZASÁGVÉDELEM

Levegő Munkacsoport • www.levego.hu

ENERGIAGAZDÁLKODÁS, ENERGIAHATÉKONYSÁG

Energia Klub Környezetvédő Egyesület • www.energiaklub.hu
Greenpeace Magyarország Egyesület • www.greenpeace.hu
Globális klímaváltozás program • www.vahava.hu
Magyar Biogáz Egyesület • www.biogaz.hu
www.energiatakarékosság.hu
www.fenntarthato.hu

KÖRNYEZETI NEVELÉS

Körlánc Országos Egyesület a Környezeti Nevelésért • www.korlanc.hu • www.hulladeksuli.hu
Magyar Környezeti Nevelésért Egyesület • www.mkne.hu
Ökoiskolák hálózata • www.okoiskola.hu

EGYÉB

Környezeti Tanácsadó Irodák Hálózata • www.kothalo.hu
Környezettudatos Vállalatirányítási Egyesület • www.kovet.hu
Környezetvédelmi Szolgáltatók és Gyártók Szövetsége • www.kszgsz.hu
Magyar Biokultúra Egyesület • www.biokultura.org
Ökotárs Alapítvány • www.okotars.hu
Tudatos Vásárlók Egyesülete • www.tudatosvasarlo.hu
Védegylet • www.vedegylet.hu
Zöld Pók Alapítvány • www.zoldpok.hu

HEGYVIDÉK A ZÖLD KERÜLET	4
MIT TEHETÜNK KERÜLETÜNK ÉLHETŐ KÖRNYEZETÉNEK FENNTARTÁSÁÉRT?	
A TISZTÁBB HEGYVIDÉKÉRT • Hulladékgyűjtés, hulladékkezelés	10
Szelektív kommunális szilárd hulladékgyűjtés, hulladékgyűjtő szigetek	
Veszélyes hulladékok leadása	
Lomtalanítás, építési hulladékok	
Kutyapapírok	
Zöldhulladék begyűjtés, komposztálási program	
Kommunális folyékony hulladék kezelése (szennyvízkezelés)	
A ZÖLDEBB HEGYVIDÉKÉRT • Természet- és tájvédelem, zöldfelületvédelem	34
A Hegyvidéki erdők gondozása	
Erdők és problémák	
Parkok, fasorok a Hegyvidéken	
A RENDEZETTEBB, VIRÁGOS HEGYVIDÉKÉRT • Zöldfelületnövelés és –védelem	46
Muskátliosztás, utcavirágosítás	
Parlagfűirtás	
Falfirkamentesítés	
A TISZTÁBB LEVEGŐJŰ HEGYVIDÉKÉRT • Levegőtisztaság védelem	52
Levegőtisztaság és a közlekedés	
Forgalomcsillapítás, forgalomkorlátozás a kerületben	
A ZAJMENTESEBB HEGYVIDÉKÉRT • Zaj- és rezgésvédelem	58
Közlekedési eredetű zajterhelés	
Zajrendelet	
Légifolyosók megszüntetése	
AZ ENERGIATAKARÉKOSSÁG JEGYÉBEN	62
Energia költségek csökkentésének lehetőségei	
Energia takarékos tanácsok	
Megújuló energiaforrások	
Klíma változás	
KÖRNYEZETI NEVELÉS A KERÜLETBEN • Zöld óvodák, ökoiskolák a Hegyvidéken	68
Mackós Óvoda	
Zöld erdő Óvoda	
Városmajori Általános Iskola és Gimnázium	
Németvölgyi Általános Iskola és Gimnázium	
Tamási Áron Általános Iskola és Gimnázium	
KÖRNYEZETVÉDELMI SZERVEZETEK A KERÜLETBEN	76
Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület	
WWF	
KÖRNYEZETVÉDELMI RENDEZVÉNYEK A KERÜLETBEN	79
AJÁNLOTT FONTOSABB KÖRNYEZETVÉDELMI HONLAPOK	80
BETŰRENDES TÁRGYMUTATÓ	82

TÁRGYMUTATÓ

A	
akkumulátorok gyűjtése	17
aknázómoly elleni permetezés	39
autómentes nap	57
B	
biopiac	9
Budai Tájvédelmi Körzet	4
CS	
csatornázás	32
csomagolási hulladékok	11
csúszásmentesítés	45
E	
elektronikai hulladékok gyűjtése	20
energiatakarékosság	62, 64
energiatakarékossági pályázatok	62
építési hulladékok	24
erdei kerékpárút	35
erdőgazdálkodás	34
erdők	34
erdőtakarítás	36
F	
faaprító gép	29
Fakopp	42
favizsgáló gép	42
falfirkák	51
fasorok	38
faültetés	35, 43
fémhulladék	14
forgalomcsillapítás	54
forgalomkorlátozás	55
Főépítési és Környezetvédelmi Iroda	17, 27, 28, 36, 67
Főkert Nonprofit Zrt.	40
Fővárosi Csatornázási Művek Zrt.	33
Fővárosi Közterület-fenntartó Zrt.	14
G	
Gesztenyékert	40
graffitik	50
gumiabroncsok leadása	22
H	
Hágó Kft.	29
használt elemek leadása	18
használt fénycsövek	21
használt sütőolaj leadása	20
hőszivattyú	66
hulladékgyűjtő szigetek	10
hulladékgyűjtő szigetek	12
hulladékgyűjtő udvarok	15, 16, 28
I	
illegális hulladéklerakás	26
J	
Jókai-kert	7, 75
K	
kamionstop	57
kárelhárítás	39
kerületi erdőtakarítás	36
kerületi környezetvédelmi rendezvények	78
kerületi szelektív hulladékgyűjtő udvar	15
kerülettakarítási nap	27
kirándulóhelyek	4
klimaváltozás	67
komposztálás	30
környezeti nevelés	68
környezetvédelmi honlapok	80
Környezetvédelmi Közalapítvány	39
Környezetvédelmi Világnap	67
közlekedés	52
kutyaürülék	25

L	
lejáró gyógyszerek leadása	22
levegőtisztosítás	52
lomtalanítás	24
M	
Mackós óvoda	69
madárbarát kert	76
madárbarát munkahely	76
madárbarát panel	76
Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület	76
megújuló energiák	65
muskátliosztás	46
N	
napelem	66
napkollektor	66
Németvölgyi Általános Iskola	74
Normafa	4, 35
növényvédelem	39
Ö	
ökoiskolák	72–75
ökoóvodák	68–71
ökopiact	9
P	
papírgyűjtés	16
parkerdő	34
parkfelújítások	40–41
parkok	38
parlagfű	50
petpalackok gyűjtése	14
Pilisi Parkerdő Zrt.	4, 34, 35, 37
R	
repülőgépek	61
rezgésvédelem	58
roncsautók	23
SZ	
szennyvízkezelés	32
szennyvízleeresztés	33
T	
Tamási Áron Általános Iskola és Gimnázium	75
tanösvények	75
terepkerékpározás	37
terepmotorozás	37
Ü	
üveghulladékok	14
V	
Városmajor park	40
Városmajori Gimnázium	73
Városgazdálkodási Iroda	26, 45
Városüzemeltetési Iroda	23, 24, 41, 43
veszélyes hulladékok leadása	16
virágosítás	48
W	
WWF Magyarország	77
Z	
zajrendelet	60
zajvédelem	58
zeolit	45
zöldhulladékgyűjtő zsákok	28
zöldhulladék gyűjtése	28
zöld naptár	79
zöld óvodák	68–71
Zölderdő Óvoda	70

Felelős kiadó: **Hegyvidék Lapkiadó** • Felelős szerkesztő: **Herczeg Enikő** • Grafikai terv: **Articsók Stúdió – Czakó Zsolt**
Nyomda: **Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft. Lajosmizsei Nyomdája**, Felelős vezető • **Burján Norbert** igazgató
Borító fotó: ©PhotoDisc, Takács Gabriella • Fotók: **Kalmár Lajos, Kertész Dániel, Knapp Ádám, Hajdú Zoltán, Susan A. Mainka**

Budapest, 2008

Hegyvidéki Önkormányzat • 1126 Budapest, Böszörményi út 23–25.
Telefon: 06 1 224 5900 • Zöld szám: 06 80 200 907 • E-mail: onkormanyzat@hegyvidek.eu

